

ŽELEZAR

Jesenice, 8. septembra 1988

Številka 36 • XXXVI

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom za slug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradaskja, lektorica — novinarka Lilijana Kos, novinarka Tanja Kastelic, administracija — Mira Šifrer in Đinka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SZ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinar 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorénjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Delovni cilji in uresničevanje

Proizvodnja in prodaja v številkah

OBRATI	SKUP. PROIZV.		PROIZVODNJA ZA PRODAJO			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	102,5	102				
Jeklarna 2	96,6	97				
Livarna	35,7	87			436,0	56
VBS	86,0	101	548,5	70,6	36.955,7	109
HVB	82,0	107	931,8	65,4	68.380,9	108
HVJ	93,8	108	199,1	59,9	15.196,4	109
PVT	71,2	103	292,7	101,6	14.021,7	105
VDP	38,2	93	488,2	52,8	44.399,4	96
Žičarna	77,6	92	254,4	52,5	17.838,3	90
Jeklovlek	101,5	102	260,3	62,5	18.882,5	106
Elektrode	76,2	107	143,1	53,3	14.712,2	104
Žebeljarna	104,1	106	47,4	44,2	5.650,6	104
Žič. valj.	132,0	100	209,5	180,6	9.353,6	134
ŽELEZARNA	90,8	100	3375,0	65,5	245.827,3	104

Rezultati meseca avgusta so dobri. Tudi v avgustu smo v zadnjih dnevih še izboljšali že tako dosti ugoden potek proizvodnje in sta doseženi proizvodnja in prodaja najvišji v zadnjih letih. Pri tem moramo upoštevati sorazmerno ugodno situacijo na tržišču in smo lahko vse proizvedene izdelke tudi prodali. Seveda pa je bilo potrebno celotno količino prodanih izdelkov v skupni količini 31.127 ton (103,2 % operativnega načrta) tudi izdelati, kar je za vroči dopustniški avgust res izredno dober rezultat.

Slabše poteka proizvodnja v septembru. Start je izredno slab in dosegamo skupno proizvodnjo do vključno 5. septembra 90,8 %, prodajo pa le 65,5 %. Pri tem je zaostajanje največje v Valjarni bluming štel, Hladni valjarni Bela, Predelavi valjanih trakov, Valjarni debele pločevine, Žičarni in Elektrod, ob dejstvu, da je oskrba vseh obratov dobra in ni problemov s pomanjkanjem materiala. Zaostanek je tolikšen, da se moramo resno zamisliti in bistveno spremeniti rezultat v naslednjih dnevih, za kar imamo vse možnosti.

Podpredsednik poslovnega odbora
Božidar Bartelj

Izredna seja delavskega sveta Železarne

V ponedeljek, 5. septembra, je bila izredna seja delavskega sveta Železarne. Vzrok za sklic izredne seje je prav gotovo znan vsem delavcem in edina točka dnevnega reda je bilo gibanje osebnih dohodkov v Železarni do konca leta.

Ves potek dogodkov od zbora delavcev 25. avgusta prek prekinitev dela 1. septembra do oblikovanja predloga je predstavil predsednik IO KOO sindikata Železarne Edo Kavčič. Predstavil je tudi vse aktivnosti posameznih organizacij in organov v tem času, o katerih so bili delavci že seznanjeni s posebnimi Informacijami, ki so v tem času izhajale.

Predsednik poslovnega odbora Boris Bregant je dejal, da celotno nagajevanje v naši delovni organizaciji poteka v skladu z veljavnimi samoupravnimi akti, zakoni in politiko nagajevanja. Predvideli smo tudi rast osebnih dohodkov do konca leta in bi bil tako v decembru povprečni OD okrog 690.000 din. Življenjski stroški so naraščali hitreje kot smo načrtovali in zato so bile tudi postavljene zahteve po povečanju osebnih dohodkov. Predstavil je obe predlagani varianti za razreševanje te problematike. Poudaril je, da bo potrebno sprejeto varianto uresničiti ter z delom ustvariti toliko, da bomo lahko sploh izplačali predlagano višino OD.

Podpredsednica izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice Maruša Drolc je predstavila možnosti za zmanjšanje davkov in prispevnikov

stopenj iz bruto OD in na osnovi bruto OD. Skupna strokovna služba SIS občine Jesenice je pripravila analizo in predlog možnosti zmanjševanja prispevnih stopenj iz bruto osebnih dohodkov na osnovi realiziranih prihodkov za osem mesecev v letošnjem letu in na osnovi obveznosti iz programov do konca leta. Na osnovi teh podatkov bo SIS za raziskovanje predlagala zmanjšanje prispevne stopnje za zadnje tromesečje letošnjega leta. SIS za zaposlovanje pa bo ukinila prispevno stopnjo za zadnje tromesečje letošnjega leta. V septembru pa bo Izvršni svet obravnaval predlog Sveta za ljudsko obrambo in družbeno samozagato, po katerem se bo prispevek za LO in DS v zadnjem tromesečju znižal z 0,60 na 0,45 %.

Po razpravi, v kateri sta sodelovala še delegata iz TOZD Okrogli program in TOZD Ploščati program, predsednik sindikata Železarne ter podpredsednik poslovnega odbora Železarne Janez Poljšak, so delegati sprejeli sklep o gibanju osebnega dohodka do konca leta.

Delavski svet je dal pobudo delavskim svetom TOZD in delovne skupnosti skupnih služb, da sprejmejo

sklep o povečanju osnov za izračun OD v mesecu avgustu za 8 %. Tako povečanje ostane do konca leta. (Vsi delavski sveti naj bi že v teh dneh sprejeli sklep o povišanju).

Enkratni znesek v višini 200.000 din se izplača najkasneje do 19. septembra. Odbor delavcev zahteva, da se to izplačilo po možnosti izpelje še pred tem rokom.

Z usklajevanjem osnov za izračun učinka bodo strokovne službe intenzivno nadaljevale v septembru.

Do konca septembra bodo pripravljene programi možnega povečanja osebnih dohodkov na osnovi:

— zmanjševanja obremenitev bruto osebnih dohodkov za potrebe SIS, po predlogu in aktivnostih, ki jih bo pripravila skupna strokovna služba SIS občine Jesenice v sodelovanju z Izvršnim svetom Skupščine občine Jesenice,

— povečanje višine osebnega dohodka na zaposlenega na osnovi zmanjševanja števila zaposlenih in večji produktivnosti, skladno z načrtovanimi spremembami ustreznih zakonov,

— sprememb zakona o začasnem omejevanju osebnih dohodkov glede na rast inflacije in življenjskih stroškov v letošnjem letu.

Vsa povečanja bodo realizirana takoj, ko bodo materialno in formalno mogoča.

Doseči načrtovano proizvodnjo do konca leta

Obrat Jeklovlek, v katerem delavci sicer redno izpolnjujejo načrtovane obveznosti, letos v začetku leta po dolgem času le-teh ni izpolnil. Problematično je bilo predvsem prvo tromesečje, ko jih je pestilo pomanjkanje naročil. Rezultati drugega četrtletja so bili ugodnejši, tako da so prvo polletje zaključili z 1,3 odstotnim zaostankom za gospodarskim načrtom, ob tem seveda, da so vseskozi izpolnjevali operativni načrt.

Cilje, ki jim v obratu Jeklovlek sledijo v okviru sanacijskega programa Železarne in imajo svoje konkretne nosilce, bi lahko takole strnili: zvišanje izplena; osvojitve nekaterih novih tehnologij; predelava jekel, ki so legirana s kromom in nikljem; osvojitve luženja v novi lužilnici Žičarne;

zmanjšanje števila reklamacij zaradi lastnih napak.

»Osnovna naloga, ki smo si jo s sanacijskim programom postavili je, da do konca leta dosežemo z gospodarskim načrtom določeno proizvodnjo, ki je letos za 1000 ton višja kot lani in znaša 27.000 ton,« nam je de-

jal Srečo Mežnar, vodja obrata Jeklovlek.

»Da zastavljene cilje lahko dosežemo, nam kažejo že zelo dobri avgustovski rezultati, ko smo količinsko načrt precej presegli, čeprav glede asortimenta izdelkov nismo bili tako uspešni.

Žal imamo v septembru spet težave z naročili. Manj jih je kot bi si želeli, pa še razdrobljena so, tako po dimenzijah kot po kvaliteta. S tem pojavom bomo morali v prihodnje vedno bolj računati. Kupci že zahtevajo mesečne dobave manjših koli-

čin izdelkov in ne po tromesečjih, kot nekoč. Praktično smo že postali grosisti, ker imajo podobne zahteve tudi trgovine.

Če bo TOZD Komerciala do konca leta pridobila dovolj naročil za naše izdelke, potem izpolnitev gospodarskega načrta ne bo pretežka, seveda pa mora pri tem bolj kvalitetno kot doslej izpolnjevati svoje obveznosti tudi TOZD Tehnične dejavnosti. Za-

stojev je preveč. Imamo zastarel strojni park in nekaj strojev je celo iz reparacije. Prav zato je potrebno tekočemu vzdrževanju in remontom posvetiti toliko večjo pozornost. Velika pridobitev za naš obrat sta dva nova vlečna stroja domače izdelave, ki smo ju nabavili lani, tretji starejši vlečni stroj pa je generalno obnovo-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Komentar tedna

Med potrebami in možnostmi

Burni dogodki v Železarni, vezani na nagajevanje in osebni standard, so v svojem jedru načeli dve temeljni dilemi:

— vsi zaposleni pričakujemo za svoje delo normalno in pošteno plačilo,

— ob normalni pogojih dela želimo vsaj enak, če ne stalno rastoč življenjski standard.

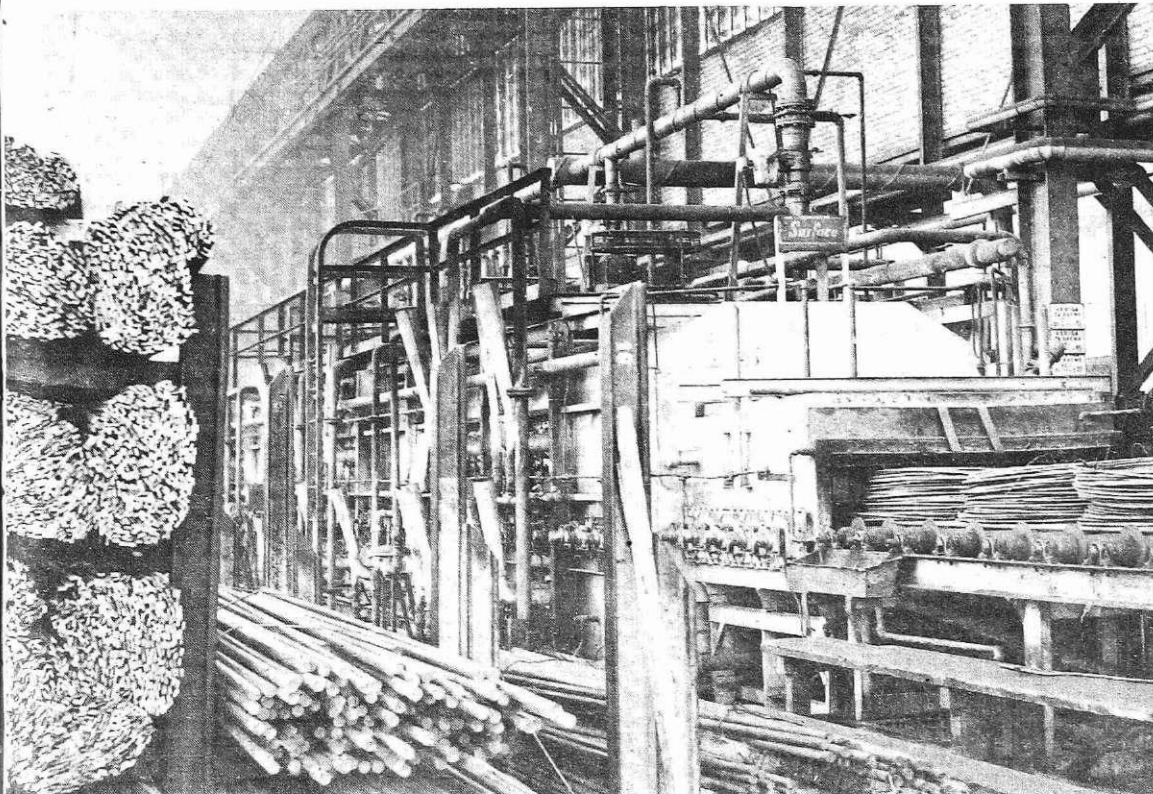
Ti osnovni pričakovanji pa moramo vselej primerjati tudi z možnostmi. Že v normalnih gospodarskih pogojih je težko sproti usklajevati vse dogodke, ki vplivajo na življenje, ob tako visoki in tudi neobvladani inflaciji kot je naša, pa je ta naloga še mnogo težja. Dodatno smo v celotni družbi obremenjeni z obveznostmi, ki izhajajo iz tega, da smo predvsem v preteklosti pa tudi sedaj, več trošili kot pa ustvarili. Vsi se zavedamo, da je skrajni čas za spremembe, vendar je treba tudi zapadle račune poravnati. Dogovorili smo se, da bomo delno to poravnali tudi z zadrževanjem (padanjem) življenjskega standarda. Ko nastopi ta situacija, prav gotovo ni enako težka za vse delavce, zato smo zavestno pristopili k iskanju izhodov tudi za tiste delavce, ki bodo bremena najtežje prenašali.

V sedanjem trenutku je poleg odločne zahteve po hitrejšem reševanju in odstranjevanju napak, ki se začnajo v najožjem delovnem okolju pa do zveznih organov, potrebno videti realne možnosti. Te bodo večje ob boljših ekonomskih rezultatih v celotni družbi, zato moramo podpirati tiste usmeritve, ki vodijo k temu cilju.

Prav gotovo k hitrejšemu reševanju stvari prispeva odločno izražena zahteva kolektivov kot je Železarna Jesenice. Vendar je res tudi to, da je večina rešitev odvisna od nas in da bomo le z modrostjo odločanja in dobrim gospodarjenjem dosegli največje premike tudi pri nagajevanju in s tem življenjskem standardu.

Prekinitev dela bi zato, če bi vztrajali na nereálnih ciljih, bolj preprečevala kot omogočala hitrejšo rast osebnega dohodka, ki smo jo predvideli in se zanjo dogovorili v sistemu samoupravnega odločanja.

Predsednik poslovnega odbora
Boris Bregant

V obratu Jeklovlek (foto: Irena Kučina)

Med zahtevami in možnostmi

O dogodkih v zadnjih dneh avgusta in prvih dneh septembra v jeseniški železarni bo verjetno še precej govora, razprav, ocen in zaključkov. Svojo oceno bodo podale marsikateri organizacije in njihovi organi. Glede na to, da je sindikat Železarne o vseh dogodkih obveščal delavce prek Informacij Železarne Jesenice, bi tokrat podali le kronološki pregled dogodkov.

Že ob obravnavi polletnega poslovnega poročila na seji delavskega sveta TOZD Ploščati program so sklenili, da bodo sklicali sestanek o problematiki osebnih dohodkov. Delavci Hladne valjarne Bela so sklicali zbor delavcev za 25. avgust, istočasno pa so svoj izredni zbor sklicali v Valjarni bluming štel. Zahteve delavcev s tega zbora bi lahko zaokrožili v nekaj sklopov. Najglasnejše so bile tiste po povečanju osebnih dohodkov za 40 do 50 odstotkov, po znižanju prispevnih stopenj iz bruto osebnega dohodka. Zahtevali so tudi, da se vsakemu delavcu izplača 200.000 din kot pomoč pri nakupu ozimnice, šolskih potrebščin... večkrat so poudarili, da so tako pri prekategorizaciji kot pri reorganizaciji na njih preprosto »pozabili«. Nakazali so tudi nekaj rešitev problemov v samih obratih in zahtevali, da se v proizvodnih obratih ponovno uvedejo premije za boljše proizvodnjo.

Ni manj niso bili kritični do ostalih problemov v naši družbi (bančno poslovanje, vedno višje obresti...). Izrečeno je bilo, da bi morali delavci v družbenih dejavnostih deliti usodo s proizvodnimi delavci.

Posebno teža imo pripomba o »slišnosti« glasu delavcev črne metalurgije, kot tudi same panoge, tako na ravni republike kot federacije. O tej pripombi bi morali čimprej spregovoriti tudi na ravni sestavljene organizacije.

Na zahteve in številna vprašanja sta odgovore podala predsednik IO KOOS sindikata Železarne Edo Kavčič in predsednik poslovnega odbora Boris Bregant. Kljub temu so sprejeli sklep, da poslovodni odbor skupaj s strokovnimi službami pripravi pismene odgovore na zahteve delavcev do 1. septembra.

Poslovodni odbor je 31. avgusta posredoval informacijo, kjer je zapisal, da je realna možnost povisati osebne dohodke za 9 % in izplačati v enkratnem znesku 170.000 din na delavca. Ker so nakazane rešitve le delno razreševale njihove zahteve, so delavci Hladne valjarne Bela in Valjarni bluming štel zahtevali, da poslovodni odbor 1. septembra do 10. ure predloži nov predlog rešitev njihovih zahtev. Dopoldan se je sestel izvršni odbor KOOS Železarne in od poslovodnih delavcev zahteval, da ponovno proučijo zahteve delavcev. Po obrazložitvi predsednika in podpredsednika poslovodnega odbora je izvršni odbor sprejel predlagane rešitve le kot kratkoročni ukrep in hkrati zadalil poslovodni odbor, da nadaljuje s prizadevanji za celovitejšo reševanje preizkušenj osebnih dohodkov delavcev Železarne, ne glede na zakonske omejitve o izplačilu OD.

Na prostoru pred hladno valjarno na Beli so se ob 10. uri zbrali delavci HVB in VBS. Podpredsednika poslovodnega odbora Janez Poljšak in Božidar Bartelj sta razložila predlagane rešitve, a se delavci z njimi niso strinjali. Odločili so se, da prekinajo delo, dokler poslovodni odbor ne najde ustrežnejših rešitev. Vztrajali so pri svojih zahtevih in zadalili poslovodni odbor, da jih o tem obvesti do 16. ure. Večkrat so izrekli svojo pripravljenost, da izpadlo proizvodnjo nadoknadijo s delom na prosti dnevi in hkrati poskrbeli, da so ključni agregati normalno obratovali.

Ob 13. uri je bil zbor delavcev v Valjarni debele pločevine. Postavili so podobne zahteve kot delavci HVB in VBS.

Poslovodni odbor je skupaj z vodstvom TOZD, vodstvi obratov ter sindi-

kata in izbranih delegatov z dopoldanskega zbora proučil zahteve delavcev.

Ob 16. uri so predstavili predloge:

— osebni dohodek se takoj poveča za 9 %,

— k temu se ob prvem izplačilu doda 50.000 din inovacijskega dohodka, vsem delavcem enako. Preostali del do 170.000 din se izplača v naslednjih dveh mesecih.

— zagotovljeni najnižji osebni dohodek v Železarni v višini 330.000 din se poveča za stopnjo življenjskih stroškov v tem mesecu,

— odpravi se dosedanja omejitev stimulacije za preseganje norme do 1,2,

— takoj se pristopi k analiziranju in odpravljanju nesorazmerij znotraj obratov, k ugotavljanju realnejših in pravičnejših osnov učinka v posameznih obratih,

— probleme posameznikov, ki z doseženim osebnim dohodkom z normalnim delom ne zmorejo pokrivati osnovnih življenjskih potreb, bodo v tem času reševali preko osnovnih organizacij sindikata Železarne, občine in republike.

Ob 16. uri so se delavci ponovno zbrali na prostoru pred hladno valjarno. Predsednik poslovnega odbora je predstavil možne načine reševanja postavljenih zahtev. Dodatne obrazložitve so predstavili predsednik IO KOOS Železarne, predstavniki družbenopolitičnih organizacij, a se delavci s predlogi niso strinjali. Vztrajali so pri prvotnih zahtevah: 40 % povečanje osebnih dohodkov in takojšnje izplačilo v višini 200.000 din za vse delavce. Predsednik IO KOOS Železarne je predlagal, da delavci imenujejo delegate v odbor, ki bo legitimno zastopal delavce Hladne valjarne Bela, Valjarni bluming štel, Valjarni žice in profilov, Valjarni debele pločevine in Predelave valjanih trakov. Osnovna naloga imenovanega odbora je bila pripraviti odgovore na zahteve delavcev do srede, 7. septembra. Delavci so se ob 18.15 vrnili na delo, odbor pa se je takoj sestel in začrtal možne poti reševanja ter ocenil aktivnosti, ki bodo potrebne za doseg ciljev.

V petek, 2. septembra, se je sestel IO KOOS Železarne in začel takoj z razreševanjem ene od zahtev delavcev. Odločili so se, da bo delavcem, katerih standard je najbolj ogrožen, pomagal sindikat.

Vse osnovne organizacije sindikata Železarne so bile dolžne takoj sklicati izvršne odbore, na katerih so ocenile socialni položaj svojih sodelavcev. Ocenno socialnega položaja delavcev je bilo potrebno opreti na razpoložljive podatke. Ti so lahko:

— dohodek na družinskega člana,

— zadnje izplačilo osebnega dohodka in

— druge težave sodelavcev oziroma njegove družine.

Na osnovi tega je izvršni odbor določil eno od možnih oblik pomoči sodelavcem. Te možnosti so lahko naslednje:

— neposredna denarna pomoč,

— naročilnica za namenski nakup,

— prevzem odplačila enega, dveh ali vseh obrokov posojila za ozimnico, če je upravičenec že vzel posojilo,

— možne so tudi druge oblike (višina je odvisna od števila upravičenec, načeloma naj bi znašala od 50.000 do 100.000 din).

Osnovne organizacije sindikata bodo za to pomoč uporabljale finančna sredstva iz naslova solidarnostne pomoči,

Četrtek, 1. septembra, popoldan, pred hladno valjarno Bela (foto: I. Kučina)

ki jih združujemo skladno z našim samoupravnim sporazumom in z njimi razpolagajo osnovne organizacije sindikata.

Na ravni Železarne pa so se odločili, da bodo iz sredstev komisije za socialna vprašanja dodatno pomagali tistim delavcem, katerim osnovne organizacije sindikata ne bodo mogle v celoti pomagati. V izjemnih primerih naj bi sodelovali tudi z občinskimi in republiškimi sindikatom.

S svojim delom je v petek nadaljeval tudi odbor delavcev, ki je skupaj s sindikatom in poslovodnim odborom iskal možne rešitve zahtev. V razpravah odbora so sodelovali tudi predsednik izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice Tomaž Keršmanc, vodja skupne strokovne službe SIS občine Jesenice Rina Klinar, predsednik KPO SOZD Slovenske železarne Igor Uršič, predsednik občinskega sindikalnega sveta Marjan Drolc in predsednik delavskega sveta Železarne Janez Kunstelj.

V ponedeljek dopoldan so se na izredni seji ponovno sestali člani izvršnega odbora KOOS Železarne in sprejeli naslednja sklepa:

1. Glede na visoke življenjske stroške v jesenskih mesecih so predlagali, da se iz sredstev za osebne dohodke v letošnjem letu izplača 200.000 din vsem delavcem enako.

2. Predlagali so načine, kako reševati zahtevo po 40 % povečanju osebnih dohodkov, kar naj bi bil dolgoročni cilj: — takoj povečati OD najmanj za 8 %, — zmanjšati obremenitev gospodarstva,

— čimprej doseči in uveljaviti znižano stopnjo obremenitve v BOD tako, da se bo poznalo v neto osebnem dohodku,

— hitrejšo reševanje problemov (elementov) nagrajevanja znotraj obratov in TOZD,

— z boljšimi proizvodnimi in poslovnimi rezultati in pravočasnim uravnavanjem cen naših izdelkov doseči primerno finančno osnovo,

— glede na pričakovane rezultate omejitvenih ukrepov pričakujemo poleg sprememb indeksa še:

• pravico, da se ob pozitivnih poslovnih rezultatih v tekočem mesecu del dohodka lahko prelije v osebne dohodke,

• pravice do enake mase za osebne dohodke, ki se ob zmanjševanju števila zaposlenih uporablja za oblikovanje osebnih dohodkov dejansko zaposlenih delavcev.

— naravnati najnižji osebni dohodek s 330.000 din za porast življenjskih stroškov,

— pri delavskem svetu ali pri KOOS Železarni naj se oblikuje odbor za stalno spremljanje osebnega dohodka.

S svojim delom je nadaljeval tudi odbor delavcev, ki je v vseh teh razgovorih zastopal zahteve delavcev. Pri posameznih zahtevah so člani odbora podali konkretne predloge za razreševanje ter jih v strpnem in argumentiranem dialogu soočali z možnostmi. Seznanjeni so bili tudi z možnimi posledicami ob sprejetju posameznih predlogov. Na koncu so skupaj s sindikatom in poslovodnim odborom izoblikovali predlog za delavski svet delovne organizacije ter delavske svete temeljnih organizacij in delovne skupnosti.

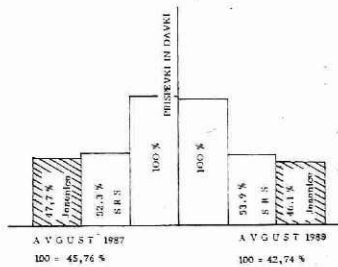
Delavski svet Železarne je na svoji seji sprejel predlog gibanja osebnih dohodkov v Železarni do konca leta. Tako bo osebni dohodek od avgusta do konca decembra znašal poprečno 665.000 din, v septembru pa bo dodatno izplačanih 200.000 din.

Ste vedeli?

Takale je kratka primerjava obveznosti iz bruto osebnega dohodka in dohodka za letošnji in lanski avgust. Pri tem je treba povedati, da je med letoma vsebinska razlika, prenos nekaterih prispevkov iz vira — dohodek v vir BOD (zdravstvo, skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja (pokojnine), zaposlovanje), nekaterih iz vira BOD ali dohodka vir BOD v dohodek, nova davčna osnova A (intervencije, blagovne rezerve, občinska skupnost za zaposlovanje).

Tako je samo absolutna primerjava števil nerealna, kaže pa na spremembe, ki jih je potrebno dobro analizirati.

Velja si še zapomniti, da v letu 1988 (avgust) o 46,1 % prispevkov in davkov iz BOD odločamo v občini, o 53,9 % pa v republiki, kjer imamo posreden vpliv.

	avgust 1987	avgust 1988	kraj odločanja o prisp. oz. davkih
Obveznosti iz BOD:	29,22	42,74	
Od tega:			
A. Zbirna stopnja — domicil. princip:	12,41	9,50	
1. republ. davek iz OD	0,60	0,60	SRS
2. republ. interv. v proizvod. hrane	0,50	—	SRS
3. republ. blagovne rezerve	0,40	—	SRS
4. občinski davek iz OD	0,35	0,75	Jesenice
5. občinski interv. v proizvod. hrane	0,80	—	Jesenice
6. občinske blagovne rezerve	0,30	—	Jesenice
7. SIS republike: kultur. skup. SRS	0,66	0,65	SRS
8. SIS republike: TKS SRS	—	0,04	SRS
9. SIS občine — izobr. skup.-osnov. šole	5,80	4,92	Jesenice
10. SIS občine — skup. otr. v. — delo vrtcev	1,25	1,00	Jesenice
11. SIS občine — teles. kul. skup. — telesnokult. dejavnost	0,56	0,43	Jesenice
12. SIS občine — kult. skup. — kult. dejav.	0,47	0,46	Jesenice
13. SIS občine — socialno skrbstvo	0,72	0,65	Jesenice
B. Sedežni prispevek:	16,73	33,21	
SIS republike:			
14. skup. otr. v. — porodniške	1,81	1,39	SRS
15. SIS obč. skup. otr. v. — otroški dodatek	0,95	0,51	Jesenice
16. obč. zdrav. skup. — nadomestila	0,27	—	Jesenice
17. obč. zdrav. skup. — zdrav. v. občanov delo bolnice, zdrav. doma	—	11,00	Jesenice
18. SPIZ — pokojnine	13,70	20,01	SRS
19. Skup. za zaposl. SRS (nove pravice v primeru stečaja)	—	0,30	SRS
C. Dodatni prispevek solidarnosti	0,08	0,03	SRS
Č. Obveznosti iz dohodka — osnova BOD			
SIS občine			
20. obč. zdrav. skup. — zdr. varstvo	10,13	—	Jesenice
21. SIS republike: SPIZ	6,20	—	SRS
23. SIS občine: Skup. za zaposl. Jesenice	0,21	—	Jesenice
SKUPAJ:	16,54		
SKUPAJ OD A-Č:	45,76	42,74	

* — v letu 1988 se financirajo iz vira dohodek, nova davčna osnova A (nova kategorija, ki je v letu 1987 ni bilo).

ODLOČANJE O PRISPEVKIH IN DAVKIH

	avgust 1987	delež	avgust 1988	delež
— v občini	21,81 %	47,7	19,72 %	46,1
— v republiki	23,95 %	52,3	23,02 %	53,9
SKUPAJ:	45,76 %	100,0	42,74 %	100,0

V začetku septembra krvodajalska akcija na Jesenicah

V dneh 8., 9. in 12. septembra letos bo na Jesenicah še **KRVODAJALSKA AKCIJA**, ki jo v dogovoru z Zavodom za transfuzijo krvi v Ljubljani organizira Občinski odbor Rdečega križa Jesenice. **ODVZEMNI PROSTORI** bodo v **DOMU TVD PARTIZAN** vse navedene dneve od 7. do 14. ure.

Kri je nenadomestljivo zdravilo in jo lahko dobimo le s pomočjo prostovoljnih krvodajalcev, ki jo vsa leta nesebično darujejo in s tem pomagajo rešiti marsikatero življenje.

Namen krvodajalskih akcij je zbrati vsaj toliko krvi, kolikor jo potrebuje regionalna bolnica, pri nas je to Splošna bolnica Jesenice. Da bi zadostili tem potrebam, bi se moralo na vsak odvzemni dan odzvati več sto krvodajalcev.

Vsak, ki se bo odločil za odvzem krvi, naj se prijavi pri tajnici obrata, ki bo spisek krvodajalcev oddala Oddelku za zdravstveno in socialno varstvo.

Krvodajalci naše delovne organizacije imajo na osnovi 137. člena Pravilnika o delovnih razmerjih na dan odvzema krvi prosti dan v preventivne namene, da po odvzemu ne bi prišlo do morebitnih nesreč. V primeru, da je krvodajalec iz zdravstvenih razlogov odklonjen, mora po opravljenem zdravniškem pregledu nazaj na delo.

Večkratni krvodajalci, ki že imajo krvodajalsko izkaznico, naj to prinesejo s seboj, da jim bodo vpisali odvzem krvi.

Krvodajalstvo je izraz globoke solidarnosti in humanizma do sočloveka, do bolnika, ki potrebuje kri: Je prostovoljno, brezplačno in anonimno. Prav te humane akcije se delavci Železarne udeležijo vsa leta v velikem številu, zato se je udeležiti tudi sedaj.

Doseči načrtovano proizvodnjo do konca leta

(Nadaljevanje s 1. strani)

V obratu Jeklovlek se nenehno srečujejo še z eno težavo. Kvaliteta vložka ni zadovoljiva. Vse preveč je metalurških in valjavnih napak. Poleg tega dobivajo premajhne količine vložka z manjšo vsebnostjo oligoelementa, kar vse negativno vpliva na doseganje načrtovanega izpleta.

Del izmeta okroglega profila lahko brusimo na manjše dimenzije, če dobimo ustrezna naročila. S tem povečujemo izplen, vendar to pomeni tudi dodatno delo. Pri ostalih vrstah profilov pa je izmet veliko večji.

Pogrešamo tudi tesnejše sodelovanje z Raziskovalnim oddelkom, tako pri reševanju tekoče proizvodne problematike kot pri osvajanju novih kvaliteten jekel in uvajanju novih tehnoloških postopkov.

Kadrovske težave v tem obratu niso tako izrazite kot v drugih obratih Železarne, fluktuacija je na povprečju Železarne, vendar pa je problematična strokovnost zaposlenih. Zaradi pomanjkanja moških so na nekaterih delovnih mestih, tam kjer je to mogoče, zaposlili ženske, ki pa žal morajo delati v treh izmenah.

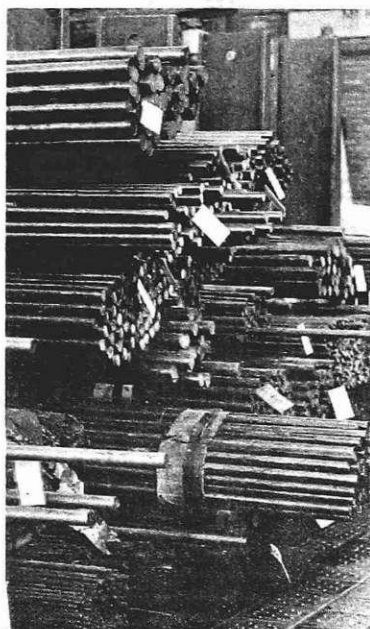
Na nekaterih delovnih mestih je delo še posebno težko, saj mora de-

lavec v osmih urah prestaviti tudi do 30 ton jeklenih palic. Tudi tukaj, kot se mnogokje, delavci s svojim delom nadomeščajo sodobne naprave, za katere ni denarja. V zadnjih dvajsetih letih nismo, če izvajamo dva lani nabavljena vlečna stroja, v obratu Jeklovlek dobili nobenega novega stroja.

V obratu Jeklovlek tudi niso zadovoljni z načinom delitve osebnega dohodka. »TOZD Okrogli program je glede na višino osebnega dohodka na repu železarske lestvice. V okviru TOZD pa je povprečje našega obrata nekaj višje le od povprečja Želblarne in elektrodelnega obrata. Iz analiz OD se vidi, da imajo tisti obrati, kjer delajo na individualno normo, tudi najnižjo stimulacijo.

Poslovni rezultati našega obrata so skriti v poslovnih rezultatih TOZD Okrogli program, vendar izračuni na osnovi planskih cen kažejo, da so le-ti ugodni. Planske cene pa se od tistih, ki jih izdelki dosegajo na trgu, velikokrat razlikujejo, zato bi analize poslovanja le morale slo-

neti na dejanskih cenah.

db Jeklene palice (foto: Irena Kučina)

Odbori za gospodarstvo

TOZD Tehnične dejavnosti

Odbor za gospodarstvo v TOZD Tehnične dejavnosti je na 10. seji 4. avgusta obravnaval poslovno poročilo za prvo polletje in naloge, ki jih bo v bodoče spremljal po metodi delovnih ciljev. Naloge so izdelane za vse nivoje, od poslovnega odbora do obratovodij, z roki in nosilci, skladno z izrednim stanjem v Železarni. V zvezi z nalogami odbor ugotavlja, da vodje dejavnosti premalo časa namenijo informiranju in da to povzroča precejšnje slabše volje. Vodje dejavnosti morajo zato poskrbeti za pravilno in pravočasno informiranje obratovodij, asistentov in samoupravnih delovnih skupin.

Odbor je soglašal, da se za Odbor skupnosti borcev varnostnoobveščevalne službe OF za severno Primorsko obdelajo spominske plošče VOS

OF za severno Primorsko po ceni, ki velja za male usluge za delavce kolektiva. Stanovanjski zdruzi »Železar« je odobril brezplačen prevoz 100 kubičnih metrov žlindre iz železarne do naselja Belo polje. Ker finančnih sredstev Košarkarskega kluba Jesenice ne more dodobiti, je predlagal, naj se klub ponovno obrne na odbor s prošnjo za pomoč v obliki storitev in materiala.

OO sindikata obrata Strojnih delavnic, v katerega so vključeni tudi oddelki bivših Remontnih delavnic (ključavničarji, montaža in hidravlika), obvešča svoje upokojujence, da organizira v soboto, 17. septembra, s pričetkom ob 10. uri

piknik na Pristavi nad Jesenicami.

Piknik bo v vsakem vremenu. Hrano bodo delili do 15. ure. Prijave sprejema do srede, 14. septembra, tajnica IO OOS Stanka Gosar, interni ☎ 32-47!

IO OOS Strojnih delavnic

Delavskemu svetu svetu TOZD Tehnične dejavnosti odbor priporoča, da glede odprave ali likvidacije neuporabnih osnovnih sredstev v obratu Toplotna energija sprejme ustrezen sklep. Isto predlaga v zvezi z informacijo o izvršenih inventurah v skladiščih, s pripombo, naj obravnava tudi skladišče strugarne valjev, kjer nimajo skladiščnika.

Pregled sestankov SDS

Osrednji dogodek minulega tedna je bila prav gotovo prekinitev dela v obratih Valjarna bluming štekel in Hladna valjarna Bela v četrtek, 1. septembra. Sledila mu je vrsta pogajalskih procesov, v katere so bili vključeni »stavkovni odbor« delavcev (delavci so za uresničitev svojih zahtev postavili rok 7. september), sindikat, poslovodni odbor in končno tudi delavski svet TOZD in delovne skupnosti ter delavski svet Železarne. Le-ta, ki je na ponedeljkovi seji 5. septembra, sprejel sklepe, ki pomenijo delno ugoditev zahtevam delavcev, obenem pa nakazujejo tudi program razreševanja problematike osebnih dohodkov. Tako o prekinitvi dela kot o sklepih delavskega sveta Železarne sta bili izdani posebni informacije, zato o tem kaj več na tem mestu ni potrebno povedati. Sklepamo lahko tudi, da so se o vseh teh dohodkih, ki so bili deležni ustrezne medijske pozornosti tudi v drugih sredstvih javnega obveščanja, že oziroma se še bodo delale razne politične ocene v ustreznih forumih, vprašanje pa je, če bo o tem lahko kaj rekla tudi stroka. Stroka vsekakor ne bi smela stati ob strani, saj gre za izjemen dogodek v samoupravni praksi železarne: prvič se kot povsem legitimni organ delavcev oziroma enakovereden partner v pogajalskih procesih pojavlja stavkovni odbor (informacija ga srmežljivo imenuje »odbor delavcev«).

Stroka pa je v železarni Jesenice, žal, obsojena na životarjenje: na rutinsko zbiranje in posredovanje podatkov, brez možnosti ustvarjalnega sodelovanja v procesih odločanja. O tem zelo jasno govore tudi stališča, ki jih je v zvezi s svojim strokovnim delom zavzela SDS oddelka za organizacijo dela na izrednem sestanku 29. avgusta.

Prejden jih predstavimo — tako kot smo obljubili v prejšnji številki Železarja — je treba povedati (da ne bo nesporazumov), da to, kar SDS označuje kot »izjavo podpredsednika PO tov. Poljšaka« ni njegova dobesedna izjava, temveč povzetek dela njegove razprave na izrednem sestanku SDS CSI v zvezi z reorganizacijo delovne skupnosti.

Do tega povzetka je SDS oddelka za organizacijo dela zavzela naslednja stališča:

»V rubriki Pregled sestankov SDS v Železarni smo prebrali izjavo podpredsednika PO tov. Poljšaka na izrednem sestanku zbora delavcev CSI, ki je bil 11. avgusta 1988:

»Odgovorni za izvedbo vizije so direktorji sektorjev, pri čemer na oddelka za organizacijo dela ni mogoče računati, ker je nesposoben...«

Izjava pomeni etiketiranje, ker pri oznaki nesposobnosti niso navedene konkretne osebe in dela oziroma neznanje, s katerimi bi izražali našo nesposobnost. Posledice take izjave so jasne:

- javno mnenje o nesposobnosti oddelka,
- slabo mnenje o strokovnosti oddelka in obenem tudi SEOI,
- slab vpliv na delovno vzdušje v oddelku.

S takim načinom izjavljanja, kjer kritizirani pri kritiki ni prisoten, se ne strinjamo, ker poteka po načelu Javno te brez tvoje prisotnosti skritiziram, ti pa se pozneje brani, kakor se hočeš.

Nimamo se namena braniti, hočemo le povedati, da se s takim izjavljanjem manipulirani z javnim mnenjem, ne vemo pa, kakšni so motivi za to. Ali ni situacija v Železarni taka, da bi morali napeti vse sile za motivacijo ljudi, ne pa, da se jim jemlje volja do dela. Če je namen kritike poslabšanje odnosov med ljudmi in

kot posledica zapuščanja Železarne (ker je cilj zmanjšati število delavcev v DSSS), potem se s takim načinom ne strinjamo.

Po izjavi, da družbeni proizvod, ki ga ustvari Železarne, sedanjega števila zaposlenih ne prenese in da so si vodstveni delavci železarne na osnovi ogledov in razgovorov v nekaterih uspešnih delovnih organizacijah v tujini (npr. v Bolzanu) in v Sloveniji ustvarili svojo vizijo novih prijemov pri organiziranju poslovnih funkcij, ki jih sedaj skušajo realizirati v Železarni, lahko rečemo, da te vizije ne poznamo. Nihče od vodilnih delavcev v Železarni nam te vizije ni predstavil, kaj da bi se sodelovali pri njenem ustvarjanju.

Ena izmed pomembnih poslovnih funkcij je organizacijska funkcija ali funkcija o organizaciji (združenega dela). Je takšen delovni proces v sestavi življenjsko zaokrožene celote procesov v organizaciji, ki je nepogrešljiv in v danih razmerah objektivno nujen za obstoj celotne organizacije, odraža pa odnos v smislu delovno-ustvarjalnega prispevka enega ali več članov organizacije, s tem, da jim le-ta omogoči prispevati njihov, prav tako objektivno potrebni ali nujni delež k življenjski sposobnosti organizacije kot celote. Pri tem življenjsko sposobnost organizacije razumemo kot njeno sposobnost zagotavljanja lastnega (trajnega) obstoja, (trajnega) ohranjanja in razvijanja svojih družbenoekonomskih in drugih značilnosti ter (trajnega) smotrnega uresničevanja postavljenih ciljev (Jože Ovšenik: Organizacijske funkcije. Knjižnica za vodstvene in strokovne kadre). Iz te definicije je jasno razbrati, kako pomembni so odnosi med člani delovne organizacije, take izjave pa sigurno ne prispevajo k dobrih odnosom. Pri tem spet opozarjamo na problematiko oddelka za organizacijo dela (Železar, 30. junija 1988), v katerem navajamo, da oddelka pri svojem delu nima prave podpore in da se je z reorganizacijo DSSS še kadrovske okrnili. Vsi vemo, da je težko ali nemogoče opravljati organizacijsko delo (na vseh nivojih, pa tja do skupinovodje), v kolikor tisti, ki uveljavlja organizacijske postopke, nima podpore od zgoraj; v tem primeru od tistega, ki naj bi držal to podporo, doživi največjo stopnjo kritike, ki se v kratkem glasi »nesposobnost«.

Smatramo, da je potrebno na osnovi izjave, po drugi strani pa glede na pomembne organizacijske funkcije v organizaciji kot je Železarne, razčistiti, ali v železarni potrebujemo oddelka za organizacijo dela ali ne. Če ga potrebujemo, potem mu dajmo podporo in poskrbimo za njegovo kadrovske in strokovno rast (ne tako kot v preteklem obdobju, ko ne moremo dobiti v oddelku primerne strokovne kadra), če pa ga ne potrebujemo, potem pa je to potrebno utemeljiti skupno z vodstvom SEOI.

Delavci oddelka za organizacijo dela smo trdno prepričani, da je v okviru Železarne potreben oddelka, ki naj strokovno pokriva organizacijsko funkcijo, vendar na primeren organizacijskem nivoju, kjer ima možnost uveljavljanja dogovorjenih vizij organizacijskega razvoja železarne (ne kot sedaj na petem nivoju na hierarhični lestvici).

Vsi dosedajni postopki ob reorganizaciji DSSS kažejo na to, da je imel PO drugače pogled na reorganizacijo (sam postopek organizacije, organizacija na osnovi zahtev po zmanjšanju normativ) kot pa oddelka za organizacijo, to pa še ne pomeni, da smo nesposobni.

Izjava tov. Poljšaka pomeni težko diskvalifikacijo našega dela v preteklosti in še težje delo v prihodnosti, ker je z etiketo nesposobneza nemogoče delati. Mnenje o nesposobnosti je težko zbrisati, četudi na ta oddelka postavimo vrhunske strokovnjake, to pa za-

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 12. DO 18. SEPTEMBRA

12. septembra, Franc BRELIH, TOZD Tehnične dejavnosti, Jesenice, Kurirska 3 ☎ 81-612.
 13. septembra, Drago FINŽGAR, Valjarna žice in profilov, Begunje 128 b, ☎ 73-831.
 14. septembra, Marin GABROVŠEK, poslovodni odbor, Bled, Ribenska 8 c, ☎ 78-157.
 15. septembra, Jernej HOČEVAR, prodajni oddelka, Jesenice, Kejžarjeva 38, ☎ 81-118.
 16. septembra, Vitomir GRIČAR, Valjarna debele pločevine, Jesenice, Titova 2, ☎ 81-279.
 17. septembra, Jernej HOČEVAR, prodajni oddelka, Jesenice, Kejžarjeva 38, ☎ 82-118.
 18. septembra, Klemen HRIBAR, STK, Jesenice, Udarina 5, ☎ 83-901.
 Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.
 V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 12. 9.	Damjan Gasar	Ivan Šenveter
Torek — 13. 9.	Vanda Eniko	Rajko Petraš
Sreda — 14. 9.	Janez Otrin	Zdravko Smolej
Četrtek — 15. 9.	Marjan Pintar	Branko Gerčar
Petek — 16. 9.	Franci Kalan	Zvonko Medja
Sobota — 17. 9.	Karel Koblar	Miha Šlibar
Nedelja — 18. 9.	Ahmed Telalović	Franc Nečimer

Služba obratne ambulante

Od 12. do 17. septembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
 DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
 Dispanzer za borce od 6.30 do 7.30.
 POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.
 V soboto, 17. septembra, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.
 ZOBNE AMBULANTE:
 DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražisar in II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.
 POPOLDNE: III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.
 V soboto, 17. septembra, samo dopoldne: III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.
 V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30 popoldan od 12. ure do 17.30.
 Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

10. in 11. septembra, Borut Veber, C. revolucije 11, Jesenice, ☎ v službi 83-281. Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

radi tega, ker se v glavah ljudi, ki ne poznajo našega dela, enači potrebnost oddelka za organizacijo z nesposobnostjo.

Delavci oddelka za organizacijo postopoma po načelu organizacijske hierarhije, zato zahtevamo, da nam na vprašanje odgovori vodstvo SEOI:

- ali vodstvo SEOI podpira mnenje podpredsednika PO,
- če ga podira (z argumenti), potem mora ukrepati,
- če ga ne podpira, zahtevamo od vodstva SEOI, da razčisti posredovano izjavo tov. Poljšaka, obenem pa pričakujemo tudi mnenje podpredsednika PO, ki pokriva področje organizacije.

Nenazadnje pa moramo ugotoviti, da kljub različnim vizijam (po zmanjšanju števila zaposlenih v novi organizaciji), število za poslenih v PO narašča, o sposobnosti oziroma nesposobnosti ne moremo soditi, ker nismo za to kvalificirani, verjetno pa bo to po kazal čas.

Že v prejšnji številki Železarja smo tudi omenili, da je SDS od delavcev za organizacijo dela zahtevala tudi skupni sestanek s tov. Poljšakom.

Ker je večkrat slišati pripombe, da rubrika Pregled sestankov SDS vse preveč izpostavlja le negativna dogajanja v našem kolektivu, naj za zaključek današnjega pregleda navedem naslednje ugotovitve dr. S. Možine in S. Florjanciča (Ustvarjalno komuniciranje, str. 51 in 58): »Za delovne organizacije smo teoretično in empirično ugotovili, da se sestojijo iz številnih organizacijskih in socio-ekonomskih grup, ki nimajo enakakega položaja, enake izobrazbe, enake moči in enakih aspiracij. Iz teh neenakosti sledijo grupe: neenakimi interesi, ki iščejo kanale za njihovo izražanje in sredstva za njihovo realizacijo. Vsaka grupa si mora kanale za izražanje svojih interesov in sredstva za njihovo realizacijo priboriti. Moč si mora vsaka skupina pridobiti, čeprav ji je formalno dana... če konfliktov in stavk ni, ne pomeni, da je zato v delovni organizaciji uveljavljena visoka stopnja samoupravljanja, da so interesi med posameznimi organizacijskimi in socio-ekonomskimi grupami skladni. Odsotnost konfliktov in stavk lahko pomeni, da je socialni sistem delovne organizacije na zelo nizki stopnji razvoja. V si stemu, ki ni dosledno egalitiran, je odsotnost konfliktov prej indikator nemožnosti za izražanje različnih interesov in nemožnost avtonomne akcije kot pa indikator harmoničnih odnosov, funkcionalne organizacije dela in visoke učinkovitosti.«

Tudi po mnenju mag. Šeka (ki je sodeloval pri zasnovi prvega naloge Organizacija v Železarni) je pri »uresničevanju prvega naloge« nalog za izboljšanje poslovanja delovne organizacije obvezno treba računati tudi z odstranjevanjem ali premostitvijo takih (subjektivnih) ovir, ki jim lahko rečemo »hoteti« in »znati.« Takih primerih je konflikt oziroma odkrit spopad obvezno potreben. Šek pravi: »Tak spopad mnenj je po eni strani potreben zato, ker ugotovitev »ni mogoče« navadno nima večine, medtem ko je po mnenju sociologov po drugi strani konflikt potreben, ker kaže na probleme, zahteva rešitve, vodi do novih spoznanj, je korenina spremembe, vzbuja različne interese, utrjuje skupino, odpravlja stagnacijo ipd.«

(se nadaljuje)

Center za samoupravljanje in informiranje — Božidar Lakota

Poslovanje Slovenskih železarn v prvem polletju

V petek, 9. septembra, bo v Celju druga seja delavskega sveta SOZD Slovenske železarne. Osrednja točka dnevnega reda je poslovanje Slovenskih železarn v prvem polletju letošnjega leta.

Gradivo, ki ga je pripravil direktor Interne banke Andrej Cetinski, predstavljamo v celoti.

Splošne gospodarske razmere so pri nas tudi letos vse prej kot ugodne. Inflacija je še višja, kot je bila lani, industrijska proizvodnja stagnira oziroma celo nazaduje (v Sloveniji je bila v prvem polletju a 4,5 % manjša kot lani v enakem času), povečujejo se izgube v gospodarstvu, vedno bolj se zastruje splošna gospodarska nelikvidnost, vedno več je nezaposlenosti in še bi lahko naštevati. Eno redkih gospodarskih področij, kjer je prišlo do spremembe na bolje, je zunanjetrgovinska menjava; izvoz je namreč letos opazno porasel, uvoz pa razmeroma malo in to se ugodno odraža tudi v zunanji likvidnosti. Da bi zajeli neugodna gospodarska gibanja, je ekonomska politika tudi tokrat pripravila in uveljavila paket izjemnih ukrepov (majski ukrepi), s katerimi so bile v veliki meri sproščene blagovne cene, administrativno pa je bila močno zavrt predvsem rast osebnih dohodkov. Pričakuje se, da se bo njihovo delovanje že čez nekaj mesecev začelo kazati v obliki bolj umirjenega naraščanja cen, kar naj bi bil prvi resnični uspeh pri obvladovanju dolgotrajne inflacije. Obstajajo tudi bolj pesimistične napovedi, da bomo namreč zaradi socialnih razlogov tudi pri izvažanju sedanjih zaostrenih ukrepov pustili prej, preden bodo lahko prinesli prve rezultate.

Kriza se v vseh gospodarskih dejavnostih ne kaže enako ostro. Bolj je prizadela proizvajalce investicijskega blaga kot proizvodnjo potrošnih dobrin. Pa še eno dejavnost je izjemno prizadela, in sicer črna metalurgija. Njene ekonomske težave se kažejo predvsem v ogromnih izgubah ter v velikih likvidnostnih težavah, ki jih prav izgube povzročajo. Splošna ocena je, da izgube v črni metalurgiji niso le objektivno pogojene, pač pa jih v veliki meri povzroča administrativno urejanje cen, ki ji je v zadnjem času izrazilo škodilo.

Tudi v Slovenskih železarnah se krizi nismo mogli izogniti; v našem primeru se kaže predvsem v obliki velikih poslovnih izgub ter v likvidnostnih težavah. Več podatkov o tem, kaj jo je povzročilo, in kaj vse slabega prinaša, bomo našli v nadaljevanju.

1. Proizvodnja

V Slovenskih železarnah smo v prvem polletju izdelali za 5 % manj surovega jekla kot lani v enakem času in za 4 % manj blagovne proizvodnje. Ti podatki so podobni onim, ki jih v povprečju beleži slovenska industrija in jih seveda ne kaže obravnavati kot uspeh. Po drugi strani pa v našem primeru o izrazito neuspešni proizvodnji tudi ne bi mogli govoriti. Poglejmo, zakaj ta ocena.

Surovega jekla sta Železarna Ravne in Štore letos proizvedli precej več kot lani, prva za 4 %, druga pa za 7 %. Manjša kot lani (za 13 %) je bila proizvodnja surovega jekla v Železarni Jesenice; tega njenega zaostajanja pa ne kaže kritično obravnavati, saj ga je železarna zaradi ukinitve martinovk načrtovala.

V proizvodnji surovega jekla je bilo največ problemov v Železarni Štore, čeprav je ta bila, kot rečeno, večja kot lani. Ta železarna bi naj namreč po načrtu letos še precej več proizvedla, vendar v tem ni uspela, ker so jo močno prizadele večje okvare na elektrona- pravah. Če bi torej ne bilo izpada proizvodnje zaradi teh okvar, bi bila celotna proizvodnja surovega jekla v Slovenskih železarnah v prvem polletju celo nekoliko večja, kot smo jo načrtovali.

Blagovna proizvodnja je bila razmeroma skromna v Železarni Štore (zaradi že omenjenega izpada proizvodnje surovega jekla) ter v Verigi in Plamenju. V vseh ostalih delovnih organizacijah pa se je v primerjavi z lanskim letom povečala. Še posebno opazen je napredek v Železarni Ravne ter v Tovilu. Tudi za blagovno proizvodnjo velja, da bi bila v sestavljeni organizaciji večja kot lani, če bi ne prišlo do motenj v Železarni Štore.

2. Prodaja in zunanjetrgovinska menjava

S prodajo na domačem trgu ni bilo večjih težav. V tem pogledu so bile Slovenske železarne na boljšem kot ostala jugoslovanska črna metalurgija; ta namreč za svojo proizvodnjo doma ni našla dovolj kupcev in so jo zato pestile povečane zaloge, pa tudi v izvoz se je morala usmeriti bolj, kot je to narodnogospodarsko koristno. To, da v Slovenskih železarnah tudi v kriznih razmerah lahko najdemo kupce, kaže, da smo razvili tržno dobro naravnano proizvodni program. Res pa je, da nam je pri domači prodaji letos precej pomagala tudi zmanjšana konkurenca uvoženega jekla; domače jeklo je bilo namreč za večino porabnikov precej cenejše kot uvoženo, predvsem po zaslugi administrativnega urejanja cen.

S prodajo smo v šestih mesecih ztržili zaokroženo 520 milijard dinarjev. Ta znesek je bistveno večji od tistega, ki je bil dosežen v lanskem letu (indeks 245), za kar je seveda zaslužna predvsem inflacija. Na tono prodanega blaga smo namreč iztržili za 155 % več dinarjev kot lani v enakem času. Po tem podatku sodeč (podatek pa zane-marija strukturne spremembe, ki so opaznejše predvsem v Železarni Jesenice), so naše prodajne cene v povprečju narasle nekoliko bolj (za 5 %), kot so se povečale pri industrijskih izdelkih nasploh (indeks 243,4). Od tega železarni nismo imeli posebne koristi, saj so se cene naših vložnih surovin in energije povečale vsaj tako hitro kot naše prodajne cene; cene električne energije, ki je v proizvodnji jekla pomemben strošek, so na primer v zadnjem letu porasle za 174 %.

V železarnah smo letos zelo povečali izvoz. Na konvertibilnih tržiščih smo prodali blaga v vrednosti 49,3 milijona dolarjev (po tečaju ZIS), kar je za 50 % več kot lani v enakem času. Konvertibilni uvoz je znašal 45,2 milijona dolarjev, in je bil torej za 9 % nižji od izvoza. Železarni imamo tako tudi letos v neposredni zunanjetrgovinski menjavi pozitivno bilanco. Največji konvertibilni izvoz je dosegla Železarna Jesenice (19,6 milijonov dolarjev), njej pa sledi Železarna Ravne s za 3 milijone dolarjev manjšim izvozom. Ti dve železarni sta dosegli tudi večino klirinskega izvoza, ki smo ga kot sestavljena organizacija ustvarili v vrednosti 14,7 milijonov dolarjev (lani 15,1 milijona dolarjev). Razmeroma skromen je bil izvoz predelovalnih organizacij; ta ocena ne velja za Tovil, ki je v primerjavi z lanskim letom izvoz podvojil.

V prejšnjih letih smo v železarnah izvoz spodbujali predvsem zato, da smo si zagotavljali potrebne devize za financiranje lastnega uvoza. Ta motiv pa je imel letos nekaj manj pomembno vlogo. Zelo se je uveljavila neposredna dohodkovna privlačnost izvoza, ker so domače cene jekla administrativno zadrževali na preveč nizki ravni. V maju oziroma juniju pa so bile domače cene precej povečane in to se utegne pokazati kot dejavnik, ki bo prispeval, da v naslednjih mesecih železarni ne bomo toliko izvažali, kot smo doslej.

3. Problematika likvidnosti

Likvidnost se je v vseh delovnih organizacijah Slovenskih železarn letos močno poslabšala. Za to je več razlogov, med pomembnejše pa štejemo naslednje:

— **velike poslovne izgube.** Lansko leto smo železarni zaključili z velikimi poslovnimi izgubami (znašale so 25.935 mio din), v letošnjem letu pa so še večje. Izgube likvidnost neposredno močno prizadenejo in tudi naše letošnje izkušnje to potrjujejo;

— **finančni primanjkljaji.** ki so se pojavili v Slovenskih železarnah, predvsem zaradi razmeroma velike investicijske potrošnje iz preteklih let. Ta problem je prisoten v Železarni Jesenice, v enem delu pa tudi v Železarni Štore, nastal pa je predvsem zaradi neustrezne dinamike pritoka investicijskih sredstev, ki naj bi jih zagotovile banke in potrošniki jekla. Kot primer naj navedemo, da Železarna Jesenice še vedno ni izčrpala vseh sicer odobrenih posojil za financiranje Jeklarne 2, čeprav je bila ta velika nalozba zaključena že pred dobrim letom;

— **splošna gospodarska nelikvidnost,** ki nas finančno posredno obremenjuje s tem, ko nam kupci tekoče ne plačujejo naših zahtevkov. Še posebno veliko sredstev imamo vložnih v terjatvah iz naslova meničnih obresti. Ob koncu junija so znašale zapadle, a neplačane terjatve Slovenskih železarn kar 61,7 milijarde dinarjev, od česar je bila polovica terjatev iz naslova obresti.

— **restriktivna kreditna politika Narodne banke.** Ta bankam ne dovoljuje niti tolikšne rasti posojil, kot znaša njihova nominalna rast zaradi inflacije oziroma revalorizacije. Realni obseg bančnih posojil se torej splošno zmanjšuje, to pa tudi nam bistveno določa zagotavljanje dodatnih finančnih sredstev.

Nelikvidnost se kaže predvsem v naši nesposobnosti, da bi lahko tekoče plačevali svoje obveznosti. Ob koncu junija smo imeli zapadlih, a neplačanih obveznosti v vrednosti 33,8 milijarde dinarjev, od česa jih je bila več kot polovica v Železarni Jesenice. Pogosto imamo zaradi nelikvidnosti blokirane tudi žiro račune, pa tudi z izplačevanjem osebnih dohodkov je nemalo problemov. Čedalje bolj pa nam pomanjkanje sredstev ogroža tudi tekočo oskrbo s surovinami.

Pomanjkanje sredstev za financiranje tekočega poslovanja je v tem času nasploh osrednji problem Slovenskih železarn. Da bi ga lažje obvladali, smo v zadnjem času uveljavili več ukrepov,

med katerimi naj omenimo predvsem naslednje:

— **bistveno smo omejili investicijsko potrošnjo.** V prvem polletju smo za investicije sicer porabili 23,6 milijarde dinarjev, vendar je to le 45 % v tem času obračunane amortizacije. Na račun amortizacije smo tako v šestih mesecih svoja trajna obratna sredstva povečali za 28 milijard dinarjev, kar je veliko pripomoglo k lažjemu obvladovanju likvidnostnih problemov. Daleč največ obratnih sredstev je na račun amortizacije oblikovala Železarna Jesenice;

— **zmanjšanje zalog.** V vseh delovnih organizacijah se izvajajo aktivnosti za zmanjševanje zalog. Nekateri rezultati so pri tem že doseženi, vendar se z njimi še ne smemo zadovoljiti. V nekaterih delovnih organizacijah so namreč zaloge relativno (glede na obseg poslovanja) še vedno zelo velike; to velja še posebej za Verigo;

— **tekoče načrtovanje in spremljanje aktivnosti,** ki prispevajo k zagotavljanju likvidnosti. V tem okviru so vse delovne organizacije uvedle celotno načrtovanje likvidnosti ter spremljavo uresničevanja teh načrtov, tako da to področje informacijsko sedaj dokaj dobro obvladujemo.

Zgolj z naštetimi ukrepi pa svojih finančnih problemov ne bomo mogli razrešiti. Predvsem si bomo namreč morali zagotoviti temeljno podlago za dolgoročno likvidnost, to pa je dohodkovno uspešno poslovanje. V tem smislu moramo vse svoje aktivnosti predvsem prilagoditi zahtevi, da bomo čimprej obvladali vse tiste dejavnike, ki nas zadnje čase potiskajo v visoke izgube.

V letošnjem letu ni v Slovenskih železarnah praktično nobene delovne organizacije, ki ne bi imela problemov z likvidnostjo. Med njimi pa so vendarle precejšnje razlike. Največje probleme ima Veriga, deloma zaradi velikih izgub, v nemajhnih meri pa tudi zaradi prekomernih zalog. Velike težave imata tudi Železarna Jesenice in Štore. Najlažje pa svojo plačilno sposobnost razrešijo Železarna Ravne, predvsem na račun svoje dokaj ugodne finančne strukture. Omeniti kaže še Žično; ta je lani z likvidnostjo imela zelo velike probleme, ki pa jih je letos uspela v znatni meri razrešiti, predvsem s pomočjo smotrne poslovne politike.

4. Zaposleni in osebni dohodki

V povprečju je v prvem polletju v Slovenskih železarnah delalo 19.166 delavcev, kar je odstotek manj kot lani v enakem času. V gibanju zaposlenih je torej to pot prišlo do vsebinske spremembe, saj smo doslej nenehno ugotavljali, da njihovo število sicer počasi, vendarle vztrajno raste. Verjetno bo letos ob koncu leta v železarnah še manj delavcev, kot jih je sedaj. In prihodnji dve, tri leta je treba tudi računati z zmanjševanjem njihovega števila. To je pojav, ki bo skoraj zanesljivo spremljal naše napore, da splošno povečamo svojo poslovno uspešnost. V železarnah bi namreč sedanje število zaposlenih lahko zadržali le v primeru, če bi uspeli dovolj hitro razviti nove dejavnosti, v katerih bi zaposlili presežke delavcev, ki jih imamo v obstoječi proizvodnji; za kaj takega pa nam primanjkuje finančnih sredstev, pa tudi česa drugega.

V osebnih dohodkih smo v Slovenskih železarnah letos doživeli spremembe, katerih ne moremo biti veseli. Povprečni osebni dohodek smo v primerjavi z lanskim prvim polletjem sicer močno povečali, in sicer kar za 141,3 % (od 209.287 na 505.068 din); ta porast pa ni bil dovolj velik, da bi z njim nadomestili tisto, kar so osebni dohodki zaradi inflacije izgubili na kupni moči. Tako se nam je povprečni osebni dohodek realno celo zmanjšal, in sicer kar za 12 %. V tolažbo nam je lahko le to, da ta boleča sprememba ni prizadela samo železarjev, pač pa tudi večino drugih delavcev; v Sloveniji je bil namreč v letošnjem prvem polletju povprečni osebni dohodek za 10 % nižji kot lani.

Osebni dohodki torej realno nazadujejo povsod, v Slovenskih železarnah pa še nekoliko hitreje. Vzrok za to so velike poslovne izgube, ki jih v tem času ustvarjamo. Razlike v poslovni uspešnosti so tudi povzročile, da so se razmerja med povprečnimi osebnimi dohodki posameznih delovnih organizacij letos precej spremenila. V Železarni Ravne ter v Tovilu in Žični so se namreč osebni dohodki relativno (glede na povprečne osebne dohodke v SOZD) nekoliko povečali. V ostalih proizvodnih delovnih organizacijah pa so se relativno zmanjšali; do največjega znižanja je prišlo v Verigi.

Tudi v drugem letošnjem polletju ne moremo pričakovati realnega porasta osebnih dohodkov. Utegne se zgoditi, da se bodo celo še nekoliko zmanjšali, med drugim tudi zaradi administrativnih omejitev, ki v tem času veljajo pri njihovem povečevanju. Šele v prihodnjem letu torej lahko računamo, da jih bomo stvarno lahko povečali; pa še to le v primeru, če nam bo med tem uspelo sanirati poslovanje v smislu, da ne bomo več proizvajali z izgubami.

5. Poslovna uspešnost

Oglejmo si naslednje podatke o celotnem prihodku in njegovi delitvi, ki

smo ga kot sestavljena organizacija ustvarili v letošnjem oziroma lanskem prvem polletju (v mio din):

	1987	1988	Indeks
1. celotni prihodek	359.386	844.033	237
2. materialni stroški	279.954	666.998	246
3. amortizacija	25.053	51.863	207
4. dohodek (1-2-3)	63.378	125.142	197
5. obveznosti iz dohodka	27.336	60.727	222
6. čisti dohodek (4-5) = (adoc)	36.042	64.414	179
a) osebni dohodki	34.488	99.013	287
b) skupna poraba	1.827	1.290	71
c) akumulacija-izguba	(274)	(35.889)	13.109

Najbolj upadljiv je med gornjimi številskimi podatki o izgubi. Ta znaša letos (konsolidirano) kar 35,9 milijarde dinarjev. Izgubo smo imeli tudi že lani ob polletju, vendar je letošnja kar 12-krat večja. Izguba znaša 4,25 % celotnega prihodka, oziroma 7,1 % eksterne realizacije. Slej ko prej je zelo velika, kar pomeni, da poslujejo dohodkovno vse prej kot uspešno. Z izgubo so polletje zaključile vse delovne organizacije razen Tovila in Žične, ki pa zaposlujeta le 3,9 % vseh delavcev Slovenskih železarn. Po vrednosti je največja izguba nastala v Železarni Jesenice (19,4 milijarde din), relativno (po zaposlenem oziroma glede na celotni prihodek) pa je največja v Verigi.

In kje so razlogi za tako izrazito neuspešno poslovanje Slovenskih železarn? Te lahko delimo v zunanje in notranje. Med notranje lahko štejemo vse tisto, kar nas dela manj produktivne in ekonomične, kot bi objektivno lahko bili. V železarnah se namreč verjetno ne obnašamo bolj (pa tudi ne manj) gospodarno, kot to počnejo v drugih delovnih organizacijah v povprečju; to pa pomeni, da poslujejo ob velikih neizkoriščenih notranjih rezervah, kar se odraža v ustrezno nižji ravni poslovne uspešnosti.

Med zunanje vzroke, s katerimi lahko predvsem pojasnimo, zakaj poslujejo v zadnjem času z izgubami, medtem ko smo bili v prejšnjih letih vsaj tako uspešni kot ostalo gospodarstvo, pa lahko štejemo predvsem naslednje:

— **v škodo železarnam administrativno spremenjene cene.** Praktično vse cene, s katerimi imamo opraviti v železarnah (torej prodajne in vhodne), so administrativno določene. Zadnje leto in pol so se spreminjale izrazito v škodo črne metalurgije, torej tako, da so surovine, ki jih metalurgija predeluje, še predvsem pa energija in transportne storitve, cenovno napredovale hitreje kot so rasle cene jekla. To potrjujejo tudi prej navedeni indeksi o rasti celotnega prihodka oziroma materialnih stroškov v letošnjem letu v primerjavi z lanskim prvim polletjem. Pri tej primerjavi tudi ne gre prezreti, da smo v železarnah že lani poslovali z izgubami, saj je do večjih sprememb v cenah v škodo metalurgije prišlo že ob koncu leta 1986 oziroma v prvih mesecih lanskega leta;

— **visoki stroški obresti,** ki obremenjujejo železarne relativno bolj kot ostalo gospodarstvo zaradi naše večje neto zadolženosti. Stroški obresti so letos porasli še predvsem zato, ker so banke bistveno povečale realne obrestne mere; te so se namreč pri kratkoročnih posojilih v prvem polletju v povprečju gibale med 30 in 40 %, kar je približno dvakrat več kot lani, in več.

kot znašajo realne obrestne mere v ostalih tržnih gospodarstvih. V tej zvezi je umestno dodati, da pa banke po drugi strani v prvem polletju posojil niso revalorizirale skladno z inflacijo (posojila so revalorizirale po kumulativni stopnji 36 %, inflacija pa je po statističnih podatkih v tem času znašala 54,4 %), kar je materialno nekoliko omililo breme, ki ga pomenijo nenormalno visoke realne obrestne mere; to je eden od razlogov, ki pojasnjuje presežke, ki jih ob polletju izkazujejo v revalorizacijski bilanci.

V ostali jugoslovanski črni metalurgiji so izgube relativno še večje kot so v slovenski. To razliko lahko pojasnimo tudi s tem, da imamo v slovenskih železarnah to prednost, da s prodajo svoje proizvodnje nimamo večjih težav; drugod jih namreč imajo, v nekaterih železarnah celo zelo velike.

V maju oziroma juniju smo železarni smeli cene svojih izdelkov precej povečati. To je pomagalo, da v samem juniju nismo več poslovali z izgubami. Tudi v naslednjih mesecih dodatnih izgub ne bomo pridelali, če bomo le lahko obdržali sedanjo razmerja med prodajnimi in vložnimi cenami. Za to, da bomo dosedaj nastale izgube tudi pokrili, pa bo seveda treba storiti še kaj več; predvsem bomo morali tudi sami še marsikaj postoriti za izboljšanje učinkovitosti svojega poslovanja.

6. Sklepna misel

Slovenske železarne so zašle v resno ekonomsko krizo. Zaradi nje nismo prizadeti le pri osebnih dohodkih, pač pa se nam hitro poslabšuje tudi finančni položaj, kar lahko resno ogrozi tudi naše jutrišnje poslovanje. Krizo moramo zato čimprej obvladati. To sicer ni odvisno le od nas, saj smo v težave zašli predvsem iz razlogov, ki jih sami ne obvladujemo, pač pa jih uravnavajo nosilci ekonomske politike. Upamo, da bodo v prihodnje cenovna razmerja bolj normalna, s čimer bo odstranjen osnovni vzrok za naše sedanje velike izgube. Pričakujemo lahko, da se bo tudi kreditna politika spremenila, predvsem v tem smislu, da se bodo uporabljale bolj normalne obrestne mere. Vse to pa ne bo dovolj za res uspešno poslovanje Slovenskih železarn in torej tudi ne za izplačevanje primernih osebnih dohodkov. Naša prihodnja poslovna uspešnost bo namreč vedno bolj odvisna od nas samih, to je od učinkovitosti in gospodarnosti našega lastnega dela. V tem smislu bi morali največjo pozornost posvečati vsem tistim aktivnostim, ki v sodobnem gospodarstvu peljejo k napredku.

11. srečanje invalidov SOZD Slovenske železarne

Aktiv invalidov Železarne Jesenice organizira 24. septembra srečanje zaposlenih invalidov SOZD Slovenskih železarn.

Zbor prijavljenih bo ob 7.30 v Kazini, kjer bo zajtrk. Od 8. do 9. ure bo sprejem vseh invalidov iz ostalih delovnih organizacij SOZD s pozdravom godbe na pihala.

Ob 10. uri bo začetek tekmovanja v treh standardnih panogah (kegljanju, streljanju in šahu), za ostale udeležence pa organiziramo izlet v Zgor-njesavsko dolino.

Ob 14. uri bo zbor na Poljanah, kjer bo kosilo, pozdravni govor in razglasitev rezultatov športnega tekmovanja. Po 13. uri bo prosta zabava s plesom in zabavni program z igrami.

Vsak udeleženec naj se prijavlja: za HVZ pri Marinki Preželj ☎ 20-35 za Javornik pri Alojzu Marklju ☎ 22-48 za obrate na Beli pri Jožici Lukani ☎ 25-47 za Jesenice pri Božidarju Mlinariču ☎ 29-15

Prijave pošljite najkasneje do 20. septembra.

Prispevek za prijavljenega člana, zaposlenega invalida, je 6.000 din, za svoja pa 9.000 din.

Srečanja se lahko udeležijo tudi vsi upokojeni invalidi Železarne Jesenice, ki plačajo samopríspevek 9.000 din na osebo.

Vabljeni v čimvečjem številu v vsakem vremenu.

Pripravljalni odbor aktivnih invalidov Železarne Jesenice

V z javili sindi nja p vjam čitev osebr so pr nem : Izvi nice j čitev : nih do nji in občine go Žel na svo jel na : ča do

Ug 1. P dohod ce v p kih S renjsk 469.12 Radov din in V pr ni je v nanih 136 %, čin pa 137 %, 143 % V pi skih p osebni v občin 13 % povpre rasti e stvu na regiji j

Zaos občini obne, t gospod nji. 2. Ue ne Jes omejer velja s sredste gospod Giba no spr nje izv nih osi vno ur in delit ta, da : stva za od uspi nimi sr

Sred meznih področj kujejo prograi darjenj sna od zne DP tritletje darstvo govem Služba se zato akonta sti pa i šine te sredstv so že v stajajo stvu.

Zako nja z di rabo je lotne d vembru zni inte tvi razj sredste je vnesei mozneg nike dr Po v 1988 vsi poveča dobru je — sept smejo t večji oc obračun določila tih stro določila traj pos pristojn določa : samoup Tako kona, ki sebnih e rabniki plačilu C letnih O nega de posame: Delav da se je menil te 'n skup obremei nodka g šino pov S tem si neto OD snaki. F tato v S povečan

Kaj je novega v sindikatu

V zadnji številki glasila smo že objavili odgovora na protest IO KOO sindikata Železarne zaradi povečanja prispevnih stopenj. Tokrat objavljamo odgovor na predlog za proučitev možnosti za usklajeno rast osebnih dohodkov v občini. Odgovor so pripravili na jeseniškem izvršnem svetu Skupščine občine.

Izvršni svet Skupščine občine Jesenice je obravnaval vaš predlog za proučitev možnosti za usklajeno rast osebnih dohodkov v vsej družbeni nadgradnji in v drugih delovnih organizacijah občine Jesenice, kjer se glede na panogo Železarne Jesenice lahko primerja, na svoji 81. seji dne 23. 8. 1988 in sprejel naslednje ugotovitve oziroma stališča do tega predloga.

Ugotovitve:

1. Povprečni obračunani čisti osebni dohodki v gospodarstvu občine Jesenice v prvem polletju znašajo (po podatkih SDK) 459.920 din. Povprečje gorjenjske regije za isto obdobje je 469.123 din, občine Kranj 479.860 din, Radovljica 458.310, Škofje Loke 491.778 din in Trzin 398.945 din.

V primerjavi z enakim obdobjem lani je v gospodarstvu regije rast obračunanih čistih osebnih dohodkov znašala 136 %, v gospodarstvu posameznih občin pa v občini Jesenice 132 %, Kranj 137 %, Radovljica 135 %, Škofja Loka 143 % in Trzin 131 %.

V primerjavi z rastjo cen življenjskih potrebščin so realni izplačani čisti osebni dohodki močno upadli, in sicer v občini Jesenice za 16 %, v regiji pa za 13 %. Primerjava na lanske letoletno povprečje pa kaže, da so se ob 88,2 % rasti čistih OD realni OD v gospodarstvu naše občine znižali za okrog 6 %, v regiji pa za 8 %.

Zaostajanja višine čistih OD v naši občini ne beležimo le v Železarne Jesenice, temveč v celotnem jeseniškem gospodarstvu in tudi v celotni nadgradnji.

2. Ugotovitev, da ste znotraj Železarne Jesenice pri reguliranju OD zelo omejeni, je točna, vendar ta omejitev velja za vse uporabnike družbenih sredstev tako v gospodarstvu kot v negospodarstvu.

Gibanje višine OD ureja vsakoletno sprejeta republiška resolucija in iz nje izvedeni družbeni dogovor o skupnih osnovah in merilih za samoupravno urejanje odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v Sloveniji, ki terjata, da se v vsaki OZD oblikujejo sredstva za bruto OD delavcev v odvisnosti od uspešnosti gospodarjenja z družbenimi sredstvi.

Sredstva za BOD delavcev v posameznih OZD in delovnih skupnostih s področja družbenih dejavnosti se oblikujejo v odvisnosti od dogovorjenega programa dela in racionalnosti gospodarjenja, tako da je rast sredstev odvisna od rasti OD v gospodarstvu ustrezne DPS (občine). To rast za vsako četrtletje vnaprej oceni Komite za gospodarstvo in družbeno planiranje, po njegovem preteku pa dejansko ugotovi Služba družbenega knjigovodstva. OD se zato v teh panogah izplačujejo kot akontacije, po ugotovljeni dejanski rasti pa imajo možnost uskladitve do višine te rasti, seveda v primeru, da jim sredstva to omogočajo. Ta sredstva pa so že vrsto let močno omejena in zaostajajo za rastjo dohodka v gospodarstvu.

Zakon o začasnem omejitvi razpolaganja z delom družbenih sredstev za porabo je omejil rast sredstev za OD celotne družbene nadgradnje že v novembru 1987, v maju 1988 sprejeti zvezni interventni zakon o začasnem omejitvi razpolaganja z delom družbenih sredstev za bruto osebne dohodke pa je vnesel strožje omejitve na področju možnega povziranja OD za vse uporabnike družbenih sredstev.

Po veljavnem zakonu smejo v letu 1988 vsi uporabniki družbenih sredstev povečati povprečni OD na delavca v obdobju januar – junij za 139 %, januar – september za 132 %, medtem ko smejo biti v vsem letu 1988 za 119 % večji od povprečnih OD na delavca, obračunanih v letu 1987. V kolikor so določila v samoupravnih splošnih aktih strožja, je potrebno upoštevati ta določila. Delitev sredstev za OD znotraj posamezne organizacije pa je v pristojnosti vsake posamezne OZD, ki določa izplačila na podlagi sprejetih samoupravnih aktov.

Tako strogo postavljena zahteva zakona, ki se stalno spremlja preko posebnih obrazcev, ki so jih dolžni uporabniki predložiti SDK ob vsakem izplačilu OD, žal temelji na višini lanske letnih OD, ki so bili rezultat lanskega dela oziroma poslovnega uspeha posamezne OZD.

Delavci so tudi premalo seznanjeni, da se je s 1. januarjem v Sloveniji spremenil tudi sistem financiranja splošne in skupne porabe. Zmanjšale so se obremenitve oziroma obveznosti iz dohodka gospodarstva in za ustrezno višino povečale obveznosti iz bruto OD. S tem se je povečala višina bruto OD, neto OD pa so ostali pri tem prenosu enaki. Pri ugotavljanju letošnje rasti zato v Sloveniji uporabljamo za 21 % povečano višino izplačanega OD v letu

absolutnih števil, in še to le za več mesecev hkrati. Povprečje v veliki meri oblikuje ravno Železarne Jesenice, kar kaže tudi primerjava tega povprečja z njenimi OD. Železarne Jesenice kot celota odstopa v prvih petih mesecih za 1,9 % navzgor, medtem ko so OZD kovinske predelave (na njihovo višino OD ste oblikovali pripombo) daleč pod tem povprečjem. V maju je Železarne Jesenice izplačala za 2,4 % višje OD kot je znašalo povprečje za celotno gospodarstvo občine, podatki za junij pa še niso obdelani za vsako OZD posebej.

5. Višina regresa za letni dopust je vnaprej določena z družbenim dogovorom o delitvi dohodka. Ta znaša največ 60 % povprečnega mesečnega čistega OD, izplačanega na delavca v gospodarstvu v Sloveniji v preteklem letu. V pristojnosti vsake posamezne OZD je notranja delitev teh sredstev. Za Železarne Jesenice je značilno, da del teh sredstev nameni tudi za regresiranje nezaposlenih družinskih članov in otrok, kar znižuje višino regresa aktivnih članov. To ni praksa v vseh drugih organizacijah oziroma negospodarstvu, kjer se izplačuje regres samo aktivnim zaposlenim. Poleg tega obstaja v nekaterih okoljih diferenciacija višine regresa glede na višino OD. Delavec z nižjim OD dobi tako regres, ki je dosti višji od limitiranega povprečja.

6. Ugotovitev, da v posameznih OZD in SIS nimajo programov in ukrepov za racionalizacijo dela in poslovanja, niso točne. Ostrina ukrepov pa je v vsaki organizaciji v veliki meri pogojena z doseženimi poslovnimi rezultati in prognozami za naprej.

Ukrepi za racionalizacijo dela in poslovanja so bili sprejeti tudi v samoupravnih interesnih skupnostih in v skupni strokovni službi občine Jesenice.

Program racionalizacije so pripravili že v maju 1987, upoštevajoč rezultate gospodarjenja v občini v lanskem prvem četrtletju, da bi tako omilili težave, ki so se začele pojavljati. Program racionalizacije obsega tako organiziranost in delovanje SIS: prenos pristojnosti in operativnega dela na ustrezne organe SIS, skupno sklicivanje skupščin SIS, racionalna priprava gradiv, racionalizacija pošiljanja vabil, združitve SIS. Drugo področje je organiziranost delovanja izvajalcev v SIS, tretje racionalizacija na področju obsega dejavnosti in programov na posameznem področju, četrti področje pa je racionalizacija dela skupne strokovne službe, ki obsega predvsem zmanjševanje števila zaposlenih in modernizacija poslovanja.

Poleg varčevalnih ukrepov v posameznih SIS so v letošnjem letu dodatno zaostri kriterije za dodeljevanje socialnovarstvenih pomoči, ki jih dodeljujejo posamezne SIS. Z vsemi temi ukrepi so poskušali zmanjšati razkorak med razpoložljivimi sredstvi in potrebami.

Dejstvo pa je, da v občini Jesenice v teh zaostrenih gospodarskih razmerah z ustvarjenim ne zmoremo več pokrivati vseh programov in pravic, ki smo jih doslej izvajali. Razvojne napake preteklega desetletja, ki so povzročile tudi ekstenzivno rast tako zaposlenosti kot prebivalstva, danes kljub prizadevanjem povečujejo stroške na področju družbenih dejavnosti.

7. Izvršni svet in zbori skupščine podpirajo prizadevanja Železarne Jesenice za čimprejšnji izhod iz krize in se v skladu s svojimi pristojnostmi vanje tudi vključujejo. V ta prizadevanja spada med ostalimi aktivnostmi tudi 1987 in si s tem zagotovimo pravilno primerjavo.

Zakon, resolucija in družbeni dogovor veljajo torej za vse uporabnike družbenih sredstev, upoštevajo pa spe-

cifičnost, kako in na kakšnih osnovah ti uporabniki pridobivajo in delijo dohodek oziroma kakšen je značaj njihovega dela.

3. Izvršni svet SO Jesenice tekoče spremlja gibanje in višine izplačanih BOD pri vseh uporabnikih družbenih sredstev v občini Jesenice. V juniju 1987 je imenoval tudi poseben odbor za spremljanje izvajanja družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih za samoupravno urejanje odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka. Odbor sestavljajo predstavniki regijske gospodarske zbornice, sindikata, SDK, skupnih služb SIS, družbeni pravobranilec samoupravljanja, predstavniki turizma in komiteja za gospodarsko planiranje; v njegovi sestavi sta tudi dva člana iz Železarne Jesenice, eden od njih opravlja tudi funkcijo podpredsednika tega odbora. S tako sestavo je zagotovljena tudi širša družbena kontrola. Pravice in dolžnosti odbora so s sprejemom interventnega zakona že v precejšnji meri omejene le na spremljanje in analiziranje BOD tako v gospodarstvu kot v negospodarstvu in na poročanje republiškemu komiteju za delo.

4. Višina enkratnega povečanja OD je velikokrat slab pokazatelj. Posamezne OZD se odločajo za tekoče dvigovanje in v skladu s končno projekcijo vsak mesec povečajo BOD za določen %, druge pa povečujejo BOD stopničasto. Dva do tri mesece ohranjajo isto višino, nato pa BOD povečajo za nekoliko višji odstotek, ki pa je lahko v primerjavi s tekočim usklajevanjem v drugih OZD celo manjši. V pomanjkanju informacij lahko to povzroči ogorčenje v prvih OZD, ki pa ni upravičeno. Stopničasto povečanje uporabljajo v večji meri ravno OZD v negospodarstvu (na primer zdravstvo, šolstvo), ki so se dolžne ravnati po povprečni rasti BOD v gospodarstvu, ki pa se ugotavlja vsake tri mesece.

Primerjava višine OD med posameznimi OZD je torej realna le na osnovi stalno seznanjanje republiškega izvršnega sveta s problematiko Železarne Jesenice.

Na osnovi vseh teh ugotovitev je izvršni svet sprejel naslednja **STALIŠČA** do pobude konference OO sindikata Železarne Jesenice:

1. Izvršni svet Skupščine občine Jesenice v skladu s svojimi pristojnostmi in zadolžitvami stalno spremlja višino in gibanje izplačanih OD vseh uporabnikov družbenih sredstev v občini Jesenice. Ugotavlja, da je to gibanje usklajeno z vsemi družbenimi predpisi in normativi, žal pa z njimi vse preveč omejeno. Premalo se upoštevajo spreminjeni rezultati gospodarjenja v letu 1988, dvig produktivnosti in potreba po motiviranosti delavcev.

2. Izvršni svet je in bo vedno zagovarjal načelo, da se BOD delavcev oblikujejo od uspešnosti gospodarjenja z družbenimi sredstvi in s tem načelo, da se za boljše gospodarjenje tudi več nagradi. Vse OZD, ne glede na velikost in število zaposlenih, so pri tem **samo-stojne**.

3. Izvršni svet zagovarja tudi načelo **enakega družbenoekonomskega položaja vseh delavcev v združenem delu**. Ob že tako prevelikem številu zakonov in dogovorov bi vsako dodatno administriranje, predpisovanje oziroma sprejemanje dogovorov, ki bi bili specifični le za našo občino, pomenilo **poseganje v že tako omejene pravice zaposlenih**; ob tem, da vsi težimo k večji samostojnosti in odgovornosti vseh uporabnikov družbenih sredstev.

4. Izvršni svet bo še naprej podpiral vse napore Železarne Jesenice za hitrejšo reševanje nastale situacije, njeno problematiko pa bodo obravnavali tudi zbori Skupščine občine Jesenice v mesecu septembru.

Vsem osnovnim organizacijam ZSMS, oblikam dela in organiziranja mladih v občini Jesenice

V mesecu aprilu 1988 so vse organizacije mladih prejele gradivo, s katerim se je uradno začelo evidentiranje za vse organe in individualne funkcije na Občinski konferenci ZSMS Jesenice. Poletne počitnice so za nami in prav je, da vse ponovno opozorimo na to.

Predsedstvo OK ZSMS je na svoji seji 1. septembra evidentiranje podaljšalo do 25. septembra. Vse organizacije opozarjamo, da upoštevajo rok, ker bomo le tako lahko normalno izvedli vse postopke, ki so potrebni za izpeljavo občinske kandidacijske konference ZSMS ter letne programsko-volilne seje OK ZSMS.

Kljub pravočasno poslanim obvestilom o postopku evidentiranja je mladih, pripravljenih za delo v organih Občinske konference, še vedno odločno premalo. Situacija, v kateri se nahajamo, pa od nas terja maksimalno angažiranost na vseh področjih.

Za vse dodatne informacije in pojasnila nas pokličite na Občinsko konferenco ZSMS Jesenice, Titova 86, ☎ 81-596, še raje pa vidimo, če se oglašite osebno.

Predsedstvo OK ZSMS
Jesenice

Na podlagi 13. člena Pravil o delovanju in organiziranju Občinske konference ZSMS Jesenice, predsedstvo Občinske konference ZSMS Jesenice sklicuje

Problemsko konferenco o socialnem položaju delavcev v občini Jesenice, ki bo v petek, 9. septembra, ob 14.30

v spodnjih prostorih restavracije Kazina na Jesenicah.

Padanje življenjske ravni, nizki osebni dohodki in še vrsta drugih problemov je pripeljala delavce v jeseniški občini do stopnje, ko za zahtevanje svojih pravic upravičeno uporabljajo stavke, izredne zборе delavcev.

Osnovne organizacije ZSMS v občini Jesenice!

Sestavite delegacijo (od 2 do 5 članov), ki se bo udeležila problemske konference in predstavila ugotovitve in stališča o situaciji in položaju vašega delovnega okolja in zlasti, kje mladi vidimo rešitve iz sedanjih zagat!

Predsedniki osnovnih organizacij! Dana naloga je širšega družbenega pomena, zato se je lotite s polno mero odgovornosti!

Predsedstvo
OK ZSMS Jesenice

Delavska univerza vabi

Delavska univerza Viktor Stražišar Jesenice vabi k vpisu v:

- osnovno šolo za odrasle od 1. do 8. razreda,
- jezikovne tečaje nemščine, angleščine in italijanščine za odrasle, dijake, učence in predšolske otroke,
- tečaj slovenskega jezika,
- začetni in nadaljevalni tečaj strojepisja,
- začetni in nadaljevalni tečaj šivanja in modnega krojenja,
- tečaj strojnega pletenja,
- začetni in nadaljevalni tečaj akupresure,
- tečaj joge,
- tečaje varstva pri delu,
- tečaje higienskega minimuma,
- tečaje požarne varnosti,
- tečaj avtogenega treninga,
- tečaj knjigovodstva za obrtnike,
- tečaj za voditelje čolnov,
- v programe usposabljanja za:

pomožna gostinska dela (kuharski, natakarski, receptorski pomočnik, sobarica),

področje gradbeništva (tesar, zidar, pleskar)

tečaji za skladiščnike

pogoj: uspešno dokončana osnovna šola ali dokončanih 6 razredov osnovne šole in izpolnjena osnovnošolska obveznost.

— 4. letnik ekonomske-komercialne usmeritve izobraževanja ob delu za pridobitev poklica ekonomskega tehnik

pogoj: dokončana triletna smer srednjih programov trgovinske dejavnosti.

Prijavite se osebno ali po ☎ 81-072.

Obvestilo

Integral TOZD Medkrajevni potniški promet, delavnice in turizem Jesenice obvešča občane, da je od 5. septembra v mestnem prometu na Jesenicah uvedena dodatna vožnja na relaciji Koroška Bela—Hrušica z odhodom ob 13.30 s Koroške Bele. Avtobus bo vozil od ponedeljka do petka in ustavljal na vseh postajališčih mestnega prometa. Obratovanje linije je poskusno.

Srečanje na Uskovnici

Tradicionalno šesto srečanje borcev Jeseniško-bohinjskega odreda, Gradnikov in Prešernove brigade, borcev drugih enot in mladine, krajanov in planincev na Uskovnici pri koči, ki je bila leta 1982 poimenovana po Jeseniško-bohinjskem odredu, je bilo v nedeljo, 4. septembra. Zbralo se je okrog 400 borcev, mladih planincev in krajanov.

Pozdravni govor je imel predsednik planinskega društva Srednja vas, v Bohinju Janez Korošec. Aplavz je potrdil njegov govor, da to društvo dokazuje, da je srečanje z borci enkratno, saj je s pomočjo aktivna odreda pod vodstvom tovariša Košnika pripravilo celotno slavo. Srečanja pa se je udeležil tudi nekdanji ko-

mandant Ivan Leban in predsednik Skupščine občine Jesenice Jakob Medja. Srečanje je popestrila godba na pihala iz Lesc pod vodstvom Branka Lacka. Recital so izvedle učence osnovne šole Jeseniško-bohinjski odred iz Kranjske Gore pod vodstvom tovariša Mlakarja. Nastopil je tudi moški pevski zbor Bohinj in folklorna skupina bohinjske Srednje vasi. Zbran je bil tudi pionirski odred Jeseniško-bohinjski odred Srednja vas. V imenu borcev pa je spregovoril in vse prisotne pozdravil podpredsednik odbora skupnosti Jeseniško-bohinjskega odreda Gabrijel Divjak z željo, da se drugo leto ponovno srečamo na Uskovnici.

Gabrijel Divjak

Prireditve treh dežel za rakasto obolele otroke

Avstrijska koroška organizacija za pomoč rakasto obolelim otrokom je v sredo, 31. avgusta, v gradu Bektanjan — Finkenstein v bližini Beljaka organizirala kulturno prireditev s sodelovanjem kulturnih skupin treh dežel — Furlanije, Gorenjske, Koroške — katere izkupiček je bil namenjen za zdravljenje in pomoč rakasto obolelim otrokom.

V izjemno urejenem in akustičnem amfiteatru sredi grajskih ruševin so se predstavile iz vsake dežele po tri kulturne skupine. Furlanijo so zastopali otroška folklorna skupina, pihalni orkester in mešani pevski zbor, Koroško folklorna skupina, narodno-zabavni orkester in mešani pevski zbor, Gorenjsko pa folklorna skupina iz Primskovega pri Kranju, instrumentalni trio Tretji človek s pevcem iz Trzinja in moški vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren iz Žirovnice. Gorenjci so nastopili v okviru Zveze kulturnih organizacij

Gorenjske; s prirediteljem jih je povezala slovenska Krščanska kulturna zveza Celovec. Vsi nastopajoči so nastopali na lastne stroške.

Prireditve, ki je potekala pod pokroviteljstvom deželne glavarja za Koroško Leopolda Wagnerja, je bila na solidni kulturni ravni, še zlasti pa so izstopali Gorenjci in Korošci. Čez 400 gledalcev in poslušalcev, od katerih je vsak za vstopnino moral odšteti 180 šilingov, je do konca vztrajalo na skoraj triurni prireditvi in vsako skupino pozdravilo z navdušenim aplavzom.

Vzgoja in izobraževanje — kako naprej

Zahteva, ki je bila postavljena na stavki v Železarni pred izvajalce družbenih dejavnosti, da takoj za 10 % zmanjšajo program, za osnovne šole in vrtce v občini Jesenice pomeni grob poseg v pred nekaj dnevi zastavljen program za šolsko leto 1988/89.

Za tak program smo se dogovorili nazadnje pred dvema mesecema in še malo prej na majskih skupščinah Občinske izobraževalne skupnosti in Skupnosti otroškega varstva. Očitno pa se ni moglo sklicevati na samoupravno sprejete sklepe, saj jih omajajo že vzklili in parola, vržena med ljudi na shodu. Ista baza — torej ta isti nezadovoljni železar, ki očitno oblači in vedri politično in vsakršno razpoloženje v občini, bo čez mesec dni, ko bo obravnavano na skupščini občinske izobraževalne skupnosti poročilo o delu šol v preteklem šolskem letu, zahteval (kot vsako leto), da se poveča vzgojnoizobraževalna funkcija osnovne šole, da uvedemo vrsto inovacij, saj smo na pragu 21. stoletja, v katerem nas bodo iz sedanjih stisk povedli v inovacijsko družbo na vseh ravneh boljše izobraženi delavci.

Kako torej naprej? Prav v zadnjem času smo nekajkrat javno povedali, kakšne racionalizacije so bile že sprejete znotraj vzgoje in izobraževanja ter predšolske vzgoje, da bi zmanjšali stroške za šole in vrtce. Naj naštajem še enkrat nekaj znanih dejstev:

— materialni stroški, ki v celotnem prihodku predstavljajo okrog 30 % sredstev, so zmanjšani na minimum, odložena so tudi različna vzdrževalna dela — popravila streh, beljenje. Vseh materialnih stroškov šol in vrtcev v občini v šestih mesecih leta 1988 je bilo 910 milj. din za okrog 6.500 otrok.

— V letu 1988 obračunavamo 10 % amortizacijo od zgradb. Finančni prihodek je okrog 190 milijonov di-

narjev — v letu 1989 bi ta sredstva namenili nujnim modernizacijam OŠ Prežihov Voranc in Polde Stražar, kar je bilo sprejeto za to srednjeročno obdobje. Za posodobitev teh dveh šol bi bila celo nujno potrebna dodatna sredstva, kot jih npr. združujejo v občini Kranj in Radovljica. V naši občini za posodobitev zgradb in opreme ni mogoče zbrati ničesar, ne iz prispevne stopnje ne s samopriskevkom.

— Tri leta že zmanjšujemo elemente celodnevne šole. Postopoma, vsako leto za nekaj ur na oddelek se krči program, za katerega smo se pred leti opredelili, da ga bomo ponudili predvsem otrokom, ki imajo doma premalo vzpodbud za uspešnejše delo, ker jim starši ne znajo ali ne morejo pomagati. Cilj je bil — dati vsem otrokom enake možnosti za individualni razvoj, organizirati šolo po meri otroka. Krčimo predvsem tisti del programa, ki je vzgojne narave, čeprav vsi dobro vemo, da varčevanje pri vzgoji pomeni žaganje veje, na kateri sedimo. Težko je razumeti kratkoročnost take politike, saj imamo vsi otroke, ki prisegamo nanje, ki jim želimo dati, kar največ je mogoče.

Resno vprašujem, ali bi okrog 25 mio. din (2,5 stare milijarde, do konca leta 1988 pa 10 starih milijard), kolikor bi prihranili mesečno, če bi lahko takoj črtali s plačilnega seznama okrog 20 pedagoških delavcev (zaposleni so za nedoločen čas, več kot polovici od njih pa dogovorjeni program predstavlja del obveznosti, drugi del njihove obveznosti pa je program, zagotovljen z zakonom o osnovni šoli), rešilo Železarno in njenih 3.559 mio din (koliko je poleg tega še obrest, niti ne vemo), kolikor je bilo npr. namenjenih za bruto OD v juliju.

Postavljam javno vprašanje, ali v občini Jesenice tisti, ki usmerjamo in vodimo šole in vrtce, ter tisti, ki prejemo plačo zato, da realiziramo samoupravno sprejete odločitve in strokovno za vso republiko dogovorjene oblike vzgojnoizobraževalnega dela, nismo več odgovorni svoji stroki (pri tem mislim vse vodilne delavce v občini), ampak se moramo podrediti stihiji nestrokovnih zahtev, pod katere se ni podpisal niti samoupravno izvoljen delegat niti strokovnjak niti politično ali kako drugače odgovoren občan.

In kako je s plačami...

Zaradi izobrazbene strukture naj bi povprečni osebni dohodek v vzgoji in izobraževanju za 15 do 20 % presegal povprečni osebni dohodek v gospodarstvu občine. Na razpolago so primerjave z Železarno.

V letu 1987 je bil povprečni osebni dohodek delavcev v vzgoji in izobraževanju za 13 % višji kot povprečni osebni dohodek v Železarni ter za 17 % višji kot v celotnem gospodarstvu občine.

V prvem tromesečju leta 1988 je bil povprečni OD še za 8 % višji, v prvem polletju 1988 samo še za 1 % višji in v juliju celo nižji, kot je bil povprečni osebni dohodek v Železarni.

Tudi približno pa doslej samoupravne interesne skupnosti niso izvajalcem zagotavljale sredstev, ki jih dovoljuje za izplačilo interventni zakon — ker v občini Jesenice ni dovolj denarja. Kakšno bo zaradi tega razpoloženje delavcev v vzgoji in izobraževanju, se bomo očitno spravedali vsak mesec sproti, ko bomo odpravljali zaostanke.

Morda pa bi le kazalo prešteti delavce, ki so za poln delovni čas in pričakovano učinkovitost pri delu v avgustu zaslužili manj kot 330.000 din, kolikor naj bi bil po priporočilu sindikata najnižji osebni dohodek, pa se šele potem pogovarjati o tem, kaj bomo vzeli otrokom!

Majda MALENŠEK

Obvestilo o vpisu v 1. razred osnovne šole za šolsko leto 1989/90

Vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice sporoča, da bo vpis otrok v 1. razred osnovne šole za šolsko leto 1989/90

v dneh od 12. do 14. septembra.

Vpis je po zakonu obvezen za vse otroke, rojene v letu 1982, in otroke, rojene v januarju in februarju 1983.

Starši lahko pogojno vpišejo tudi otroke, rojene do 31. avgusta 1983. Pogojno vpisani otroci bodo vključeni v 1. razred le, če bo komisija za sprejem šolskih novincev ugotovila ustrezno zrelost.

K vpisu naj starši pridejo z otrokom in prinesejo s seboj izpisek iz rojstne matične knjige.

Otroci na mestnih šolah bodo razporejeni po teh šolah glede na razpoložljiv šolski prostor (in ne glede na vpisno mesto).

Otroke vpisujejo šolski svetovni delavci na naslednjih vpisnih mestih:

Osnovna šola Jeseniško bohinjski odred Kranjska gora

— v ponedeljek, 12. septembra, od 8. do 14. ure

— v torek, 13. septembra, od 8. do 16. ure

Osnovna šola 16. december Mojstrana

— v sredo, 14. septembra, od 8. do 16. ure

Osnovne šole Prežihov Voranc, Tone Čufar in Karavanjskih kurirjev NOB Koroška Bela

— v ponedeljek, 12. septembra, od 8. do 17. ure

— v torek, 13. septembra, od 8. do 17. ure

— v sredo, 14. septembra, od 8. do 14. ure

Vpisno mesto za otroke z Blejske Dobrave je matična šola na Koroški Beli.

Osnovna šola Gorenjski odred Zirovnica

— v torek, 13. septembra, od 8. do 14. ure

— v sredo, 14. septembra, od 8. do 16. ure

Direktorica VIZ Jesenice

Majda Malenšek

Rudolf Arh daroval Gorenjskemu muzeju 1290 eksponatov

Rudolf Arh, član likovnega kluba Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, ki se ponša že z devetindesetimi samostojnimi razstavami svojih likovnih stvaritev, je Gorenjskemu muzeju v Kranju doslej poklonil 1290 svojih eksponatov, ki, kakor pravijo v Gorenjskem muzeju, predstavljajo temelj zbirke naše ljudske arhitekture in njenih naravnih ambientov.

Trinosemdesetletni Rudolf Arh je najstarejši in še vedno vitalen in aktiven član likovnega kluba Dolik. Leta in leta neutrudno upodablja spomenike ljudske arhitekture, od kmečkih domačij do najrazličnejših gospodarskih objektov, kot so hlevi, mlini, žage, kozolci, čebelnjaki, planinske stajle, stanovi, seniki itd. Posebnost teh upodobitev je izredno natančna risba, obvladovanje perspektive, še zlasti pa njihova dokumentarnost. Veliko teh spomenikov ni več ali pa so prezidani do nepoznavnosti. Kakor navaja dr. Cene Avguštin, so risbe Rudolfa Arha postale eden najpomembnejših virov

za spoznavanje našega ljudskega stavbarstva preteklih obdobij in slovenska etnologija, pa tudi tehniška zgodovina ne bosta mogli mimo njegovih prizadevanj.

Slikar se pri upodabljanju ne omejuje le na posameznosti. Zanj je pomembno tudi okolje, v katerem je arhitekturni ali naravni spomenik nastal oziroma zrasel. V njegovih risbah s kredo, ogljem, tušem, pa tudi v drugih tehnikah se pojavljajo naselja, poživljena s cerkvenimi stolpi, grajskimi poslopji in znamenji ali najrazličnejši krajinski predeli z njihovim vodnim bogastvom in gorami v ozadju.

Gorenjski muzej v Kranju v svojem zahvalnem pismu slikarju navaja, da se mu bodo oddolžili s čim pogostejšo javno predstavitvijo njegovih del v muzeju in drugod in s prikazom njegovih prizadevanj v tisku s predavanji in z drugimi avdiovizualnimi sredstvi.

Vsekakor je to neprecenljiv prispevek slikarja Rudolfa Arha k prizadevanjem za ohranjanje in varovanje naše bogate naravne in kulturne dediščine, kajti tako bodo mlajše generacije in generacije za nam lahko spoznavale bogastvo naše ljudske arhitekture in posebnosti narave, ki jih je čas izbrisal ali spreminjal njihovo podobo. Njegova desetletna prizadevanja pa naj bi bila tudi spodbuda mlajšemu rodu slikarjev, da bi sledili njegovi poti in se enako prizadevnostjo lotili reševanja naše bogate kulturne dediščine.

Ob bo bi drage ta, brate

se najis sorodnik stanova pisna si številni govori začel. Zahvala ruskega za lajša. Hvala kojenec niku za KUD Stvo zaper. Se en ste ga s nam na in v teh li z nam

Ob bo očeta, st FRAN se najis. sorodnik za izreče vano cve. Zahvala spremili se radi z ju jeseni zadnje ti zapete predstav jem obči sloviline

Namizni

Jesenick pred novo vsem član gustu čim vendar pr tni vročili Tekmov bo regijsk cev in mligralki s te stopila na niriu, pole posredno ta tudi jes zar in Zm Markež, l Vanja Kle Teden i cjski tur obenem b ekiye Jes škem. Pio nastop 24. pregledni kasneje b dinci in selekcijsk prava na Ta bo ter

35 let ansambla bratov Avsenik

Letos mineva 35 let, odkar sta brata Vilko in Slavko Avsenik ustanovila narodnozabavni ansambel, ki je bil začetnik te glasbene zvrsti, katero danes v srednji Evropi posnema veliko skupin. Avseniki so največ prispevali k uveljavljanju slovenske milozvočne melodijske v svetu, kjer so postali pojem slovenske narodnozabavne glasbe. Čeprav glasbeni kritiki niso povsem enotni o vrednosti tovrstne ustvarjalnosti, ne morejo oporekati niti kulturnoumetniških zaslug jubilarov niti njihove priljubljenosti med Slovenci in drugimi narodi.

V 35 letih je imel ansambel nad osem tisoč nastopov, izdal je 33 velikih plošč in še več kaset ter izvajal okoli 800 lastnih skladb! To je zadosten podatek, da se izreče priznanje vsem godcem in pevcem; tudi zato, ker je ansambel vedno rad prispeval delež za številne humanitarne in družbene potrebe. Nikoli pa ni pozabil svojega kraja in domovine.

Ob jubileju tudi naše iskrene čestitke in želje!

JR

Domislice in reki v šaljivi preobleki

Gojenje kokoške pameti je donosen posel za podganje radosti.

Kadar tako manipuliraš z drugimi, da ti lastna mati več ne verjame, bi bilo naravno, da zdvojiš vase.

Hvala bogu, samo enkrat smo tu: da o rajni sanjamo in pekel ustvarjamo.

Med BITI in IMETI je bila tudi Zadnja večerja.

En ozvočen norec zadostuje za planet norcev.

Od predpisanih doz optimizma imamo: dolgo spanje s hudimi sanjami in krvavim bujenjem...

LAIBACH: Demonstracija fašistoidnega drobovja, ki vali rjovenje po poti iz demokracije v barbarstvo, da spreletava dušo kurja polt neandertalca.

V slovenskih Atenah je dram (najmanj) za tri stare Grčije.

Benjamin Gracer

Miha Mazzini

Drobtinice 22

— Druga zgodba. Kdaj drugič.

Stopil sem v kuhinjo.

— Ostani še malo, — je rekla.

Pogledal sem jo. Zazdela se mi je krhka in ranljiva. Pred leti sva živela skupaj. Trajalo je nekaj mesecev. Cinična, neulovljiva Karla se je iz femme fatale spremenila v ranljivo osebo brez opore. Hotela se je nasloniti na ciničnega in neulovljivega Egona, kot da ne bi bila opazila, kako le-ta ni več macho man, ampak dangleling man. Bila sva si preveč podobna. Lahko sva igrala nekaj ur na teden, ne pa štiriindvajset na dan. Zamorila sva drug drugega. Odpakiral sem se in ko sem se čez mesec spet oglašil, sva oba že pokrpala krinki. O poskusu živeti skupaj, pa nisva nikoli več govorila. Niti besedice.

— Grem, — sem rekel.

Verjetno je premišljevala iste misli in se prežvečila skozi skupne spomine.

— Prav, — je rekla. — Povabilo mi je ušlo. trenutek slabosti.

Čemu mučiti crkajočega konja?

Stopil sem skozi vrata in trdno sklenil, da se ne bom ozrl.

Bil sem že na koncu hodnika. Še vedno nisem slišal zvoka zapirajočih vrat.

— Egon.

Poklicala me je. Z žalostnim in samotnim podtonom.

Obrnil sem se.

— Vrni se še po en poljub, — je dejala.

Ubogal sem jo.

Trajal je dolgo in končal sem ga jaz, ne ona, tako kot ponavadi.

— Grem, Karla. — Pobožal sem jo po licu s členki stisnjene pesti.

Pokimala je.

— Adijo, Egon.

— Adijo, — sem ponovil.

Nisem se mogel znebiti občutka, da se poslavljam.

Pred stopnicami sem vzel zalet, stisnil podplata drugega ob drugega in se zapeljal po betonskih robovih kot po toboganu. Gre, če imaš zadosti veliko številko noge.

Top top top sem padal vso pot navzdol.

Enkrat vmes sem se ozrl. Karla je gledala za menoj.

Budilka za njenim hrptom je zazvonila.

Obstal sem pred vrati, razmišljajoč, kam sedaj. Popraskal sem se po licih in se odločil za britje. Prišel sem v stanovanje in se premislil. Nisem bil prave volje za kaj takega, če se nisem obril že štirinajst dni, lahko zdržim še kakšen teden.

Vzel sem vrečko z rebrci in kruhom ter šel v gostilno.

Za mizo so sedeli upokojeanci. — Žareče železo skozi rit, — je ravno trdil eden.

Prezgodaj je bilo še za pot k Nudlu, komaj se je dobro stemnilo.

Pred kinom je stal Selim. Gladko obril, v beli žametni obleki, z belo srajco, črnim metuljčkom in nageljčkom v gumbnici. Nekaj metrov proč je stala gruča njegovih kameradov iz samskega doma. Hahljali so se na vse pretege. Ni se zmenil zanje.

Stopil sem k njemu in ga pozdravil.

— Čakaš koga? — sem vprašal.

— Ja, v kino grem, — je odgovoril.

Ni mi bilo treba vprašati, kateri film je na sporedu. Nastassja me je gledala iz izložbe z mačjimi očmi.

— Greš z mano? — me je povabil.

Šel sem.

Sedla sva v zadnjo vrsto. Poleg naju je bilo v dvorani še kakšnih dvajset ljudi.

Luči so ugasnile. Selim je okamenel. Vrgel sem nogi čez naslonjalo naslednje vrste in uščal v naročju rebra.

Gledalci so sedeli v treh gručah, otočih sredi razsute dvorane. Papirčki bombonov so šumeli. Na glas so vpili dovtype. Tekmovali so v duhovitosti.

Po borih petih minutah se je strgal trak. Vsula se je šalva živžganja na prste. Luči so se prižgale.

Selim je vstal in šel skozi celo dvorano na oder pred platnom.

Obstal je na sredi in molčal.

Počasi so vsi potihnil, sprašujoč se, kaj hoče, in pričakujoč močne stose.

Spregovoril je:

— Tistemu, ki bo od sedaj naprej med tem filmom pisnil ali povzročil najmanjši šum, bom razbil gobec.

Trojica v prvi vrsti se je na ves glas zarežala.

Selim se je spustil po stopnicah, šel k njim in jim razbil gobce.

Vrnil se je nazaj na oder.

V dvorani je vladala mrtva tišina.

Andreju Šuligoju v spomin

ga mesta turbovertil. Vedno se ga bomo spominjali kot mirnega in čustvenega človeka, ki je znal v sebi zadržati tako vesele kot žalostne trenutke, ki se v življenju tako različno prepletajo.

Le malokomu je razkril svojo ljubezen do narave; na gorskih poteh je iskal uteho za premnoge čustvene pretrese, ki mu jih je namenila usoda.

Če mu je le čas dopuščal, se je z navdušenjem udeleževal množičnih planinskih pohodov slovenskih železarjev, kjer smo ga srečevali vedno prešerne volje in kot prerojenega.

Sodelavci železarji in energetiki se mu v trenutkih slovesa zahvalujemo za vse njegovo delo in poštrevnost v našem delovnem okolju.

Z bolečino v srcih se poslavljamo od mirnega in plemenitega delovnega tovariša.

Globoko nas je pretresla vest o Andrejevi prerani smrti. Sedaj šele dojemamo, kako težak in brezupen boj je bil z boleznijo, ki mu je že lansko leto onemogočila, da bi po ukinitvi plavžev in s tem tudi njegovega poslednjega delovnega mesta nadaljeval svoje delo kot strojnik.

Odkar se je pred 31 leti kot 18-letni mladenič zaposlil v našem obratu, je z vestnim delom in s strokovnim izpolnjevanjem postopoma napredoval preko delovnih mest vseh parnih kotlov in turbogeneratorja vse do delovne-

Zahvale

Ob boleči in nanadomestljivi izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

JANEZA MOČNIKA

se najiskrenejše zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, dobrih sosedov in znanec za ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje ter številni obisk in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujem se vsemu osebju kirurškega oddelka Bolnice Jesenice za lajšanje njegovih zadnjih dni.

Hvala tudi sodelavcem Doma upokoencev dr. Franceta Berglja, župniku za pogrebni obred in pevcem KUD Stane Žagar iz Kroke za ganljivo zapeto žalostinke.

Se enkrat iskrena hvala vsem, ki ste ga spoštovali in imeli radi in ste nam na kakršenkoli način pomagali in v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami.

Žaljujoči vsi njegovi

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

FRANCA LASNIKA-MLAJKA

se najiskrenejše zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, pomoč in darovano cvetje.

Zahvaljujem se vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, še posebej bi se radi zahvalili zdravnikom in osebju jesiške bolnice, ki so mu lajšali zadnje trenutke življenja, pevcem za zapete pesmi, jesiški godbi ter predstavnikom zveze borcev kurirjem občine Jesenice za ganljive poslovlne besede.

Žaljujoči: žena Ema, hčerka Irena z družino, sin Rado z družino in ostalo sorodstvo

Po težki bolezni je umrl naš dragi ati, mož, brat in stric

ANDREJ ŠULIGOJ

Najlepše se zahvaljujem zdravniškim Ročevim za njeno skrb in blazitev bolečini na domu in župniku Klunu za tolažilne besede in opravljeni obred.

Posebno se zahvaljujem družini Dolžan, ki je nesebično pomagala našemu Andreju, skrbela zanj in za njegove otroke in do zadnjega vplivala upanje vsem. Zahvaljujem se godbi za zaigrane žalostinke in Adrejevimi sodelavcem za poslovlne besede.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in ste ga imeli radi.

Naj počiva v miru!

Vsi njegovi

Osnovni organizaciji sindikata Jeklarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času mojega bolovanja.

Štefan Črnko

Društvu upokoencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za čestitko ob mojem rojstnem dnevu.

Marija Malenšek

Društvu upokoencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč.

Joža Jereb

Sodelavkam in sodelavcem obrata Elektrode in sindikalni organizaciji Elektrode se najlepše zahvaljujem za prelepa darila ob odhodu v pokoj.

Vsem skupaj želim še mnogo delovnih uspehov pri nadaljnjem delu in medsebojnega razumevanja.

sodelavka Martina Rupar

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 10. septembra, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini:
SPEČERIJA Bled, Titova 22 in
ROŽČA, O. Novaka 3 na Javorniku.

DEŽURNA LEKARNA

V septembru je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Jesenicah.

Razstveni salon Dolík Jesenice

V razstavnem salonu Dolík DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 20. do 31. avgusta na ogled razstava slik z devete planinske slikarske kolonije Vrta '88 PD Dovje- Mojstrana.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

Ženski pevski zbor Milko Škoberne vabi

Ženski pevski zbor Milko Škoberne DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice obvešča pevke, da bo pričel z rednim delom v ponedeljek, 19. septembra ob 17. uri. Zbor istočasno vabi nove pevke, ki imajo veselje do petja in resnega dela, na razgovor z vodstvom zbora, ki bo v četrtek, 15. septembra, ob 17. uri v pevski sobi v stavbi Gledališča Tone Čufar (I. nadstropje).

Poletna glasbena srečanja

V petek, 9. septembra, ob 20. uri se bodo v Kosovi graščini na Jesenicah začela Poletna glasbena srečanja 1988.

V letošnjih treh koncertih bodo nastopili trije kvarteti: KVARTET TROBIL GALLUS, KVARTET FLAVT AKADEMIJE ZA GLASBO IZ LJUBLJANE IN KVARTET VIOLONČELOV IZ LJUBLJANE.

V petek, se bodo najprej predstavili člani Trobilnega kvarteta, ki ga sestavljajo Stanko Praprotnik, Jože Žitnik, Jože Kocjančič in Božidar Lotrič. Predstavili se bodo z deli Jakoba Petelina Gallusa, Giovannija Pierluigija da Palestrina, Andrea Gabriellija, J. S. Bacha, Claude Gervaisa, Henry Purcella, Johannesa Brahmsa, Aleksandra Glazunova, Igorja Stravinskega in Evgena Bozzaja.

Prvenstvo železarne v plavanju

V četrtek, 1. septembra, je na Ukovi potekalo prvenstvo ŽJ v plavanju za leto 1988. Lepo sončno vreme je na tekmovalce privabilo precejšnje število tekmovalcev in gledalcev. Do 15. ure se je vodilo tekmovalni prijavilo 43 tekmovalcev, med njimi je bila žal le ena ženska, iz 12 osnovnih organizacij sindikata. Plavalno se je 50 m prsno, 50 m prosto in 4x50 m štafeta prosto. Zanimivih situacij ni manjkalo, pa tudi nekateri rezultati so zelo dobri. Tekmovalje je v organizaciji Plavalnega kluba Jesenice minilo brez pritožb in zapletov, posebna pohvala pa gre nekaterim posameznikom in obratu PIV, ki so v kratkem času uspeli pripraviti in očistiti vodo, ter so tako omogočili prijetno tekmovalje.

Rezultati:
50 m prsno (ž) do 35 let: 1. Lilijana Pretnar, ETN, 59.13
50 m prosto (ž) do 35 let: 1. Lilijana Pretnar, ETN, 58.79
50 m prsno (m) do 30 let: 1. Matija Ferjan, TPV, 39.73, 2. Brane Ošljaj, Jekl. 2, 40.52 in 3. Boštjan Stopar, St. obr. 44.56.
50 m prsno (m) od 30 do 40 let: 1. Jože Pretnar, HVB, 42.79, 2. Božo Černe, TPV, 43.80 in 3. Marjan Cerkovnik, CDV, 44.07.
50 m prsno (m) od 40 do 50 let: 1. Jože Kralj, TPV, 44.52, 2. Anton Kalan, ETN, 44.53 in 3. Sašo Piber, Žičarna, 50.24.
50 m prsno (m) nad 50 let: 1. Janko Fon, TPV, 46.35, 2. Franci Fon, KSI, 47.77 in 3. Franc Horvat, Livarna, 48.15.
50 m prosto (m) do 30 let: 1. Matija Ferjan, TPV, 31.30, 2. Rudi Ključanin, Jekl. 2, 31.72 in 3. Pavel Zuber, Jekl. 1, 31.85.
50 m prosto (m) od 30 do 40 let: 1.-2. Rudi Čučuk, Jekl. 2, 31.48, 1.-2. Saido Čučuk, St. obr., 31.48 in 3. Božo Černe, TPV, 31.09.
50 m prosto (m) od 40 do 50 let: 1. An-

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

9. septembra, hongkonški akcij. film KUNG FU DEKLE ob 16. in 18. uri, ob 20. uri premiera amer. znanst. fant. komedije KOKON.

10. septembra, amer. znanst. fant. komedija KOKON ob 16. in 18. uri, ob 20. uri premiera jug. barv. film STRATEGIJA SRAKE.

11. septembra, amer. znan. fant. komedija KOKON ob 16. in 18. uri, ob 20. uri nem. erot. film TIFFANY. Film ni primeren za otroke!

12. septembra, amer. barv. akcij. film VRAŽJI POLICAJI ob 16., 18. in 20. uri.

13. septembra, amer. barv. akcij. film VRAŽJI POLICAJI ob 16., 18. in 20. uri.

14. septembra, amer. srhljivka MESTO GROZE ob 16., 18. in 20. uri.
15. septembra, amer. barv. pust. film OPERACIJA ZEBRA ob 16., 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

11. septembra, amer. srhljivka MOJ SOSED JE VAMPIR ob 19.30.

KINO KRANJSKA GORA

9. septembra, amer. akcij. film POLICAJ IZ LOS ANGELESA ob 18. in 20. uri.

13. septembra, amer. znanst. fant. komedija KOKON ob 20. uri.

Radio triglav jesenice

89.8 Mhz — slisnost: Jesenice
96.7 Mhz — slisnost: Bohinj
96.8 Mhz — slisnost: Gornjesavska dolina
96.0 Mhz in 87.7 Mhz — slisnost: Radovljica, Kranj, Domžale, Kamnik in Bežigrad

Petek, 9. septembra:

16.00 — Pričetek programa; 16.05 — Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — Kamen spotike; 17.45 — Aktualno; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.55 — Zaključek programa

Sobota, 10. septembra:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Sobotno popoldne z zabavno glasbo; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.55 — Zaključek programa

Nedelja, 11. septembra:

11.00 — Mi pa nismo se uklonili: Prešernova brigada, 5 del; 11.30 — Obvestila; 12.00 — Čestitke poslušalcev; 14.00 — Nedeljska tema: Pred odhodom veslačev v Seul; 14.15 — EP in zaključek programa

Ponedeljek, 12. septembra:

16.00 — Obvestila; 6.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — Tema dneva: Novosti v prodajalni birotehnike pri jesiški Zarji; 17.45 — Aktualno;

Tekmovalje šahistov za krajevni praznik KS Javornik-Koroška Bela

V nedeljo, 4. septembra, je bilo v delavskem domu na Javorniku hitropotezno šahovsko tekmovalje. Tekmovalje je bilo ekipno in posamezno. V ekipnem delu

tekmovalja je sodelovalo 8 ekip. Ekipa se sestavljala štiri igralci; skupaj je tako tekmovalo 32 tekmovalcev. Zmago si je po izenačenem boju priborila ekipa KS Žirovnica s pol točke prednosti.

Hitropotezno šahovski turnir za posameznike je zaradi velikega števila udeležencev potekal v dveh polfinalnih skupinah. Iz vsake polfinalne skupine se je v finale uvrstilo po pet igralcev, ki so se v finalu pomerili za naslov prvaka krajevnih skupnosti. Premočno je zmagal mojstrski kandidat Franci Rodman. Vse drugače pa je potekal boj za drugo mesto, saj so trije tekmovalci dosegli enako število točk. Vrstni red je bilo potrebno določiti s preračunavanjem.

Vsi, uvrščeni od prvega do tretjega mesta v ekipnem in posameznem delu tekmovalja, so prejeli medalje. Podelitev medalj je bila na RK Kres. Medalje je podelil Ivan Tušar.

Za uspešno izvedbo šahovskega tekmovalnega programa se šahovska sekcija pri DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela zahvaljuje za pomoč delovnim organizacijam: DO Kres, DO Vatrostalna z Javornika in montažni skupini Metalne iz Maribora.

Rezultati ekipno: 1. KS Žirovnica, 1. KS Javornik-Koroška Bela; 3. DPD Svoboda I Jav.-Kor. Bela, 4. KS Mirka Roglja-Petka, 5.-6. DPD Svoboda II Jav.-Kor. Bela, 5.-6. Mladinci ŠD Jesenice, 7. Vatrostalna in 8. Upokoenci Javornik.

Posamezno: 1. Franci Rodman, 2. Lado Krajnc, 3. Franc Ravnik, 4. Primož Kosmač in 5. Marjan Lužnik.

Obveščamo vse šahiste, da so igralni dnevi vsak četrtek popoldne od 5. ure naprej in vsako nedeljo od 9. ure dalje.

Namizni tenis

Pred začetkom nove sezone

Jesiški igralci namiznega tenisa so pred novo sezono. NTK Jesenice je sicer vsem članom kluba omogočil, da se v avgustu čim bolj pripravijo na novo sezono, vendar prave volje za trening v tej polni vročini ni bilo veliko.

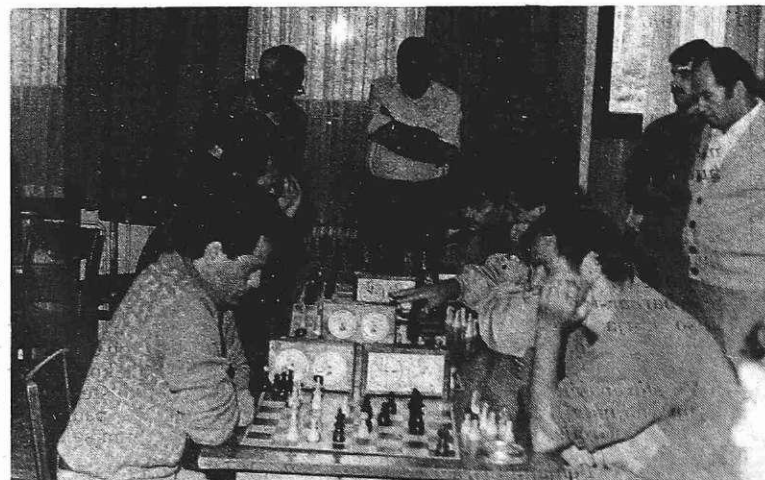
Tekmovalje se prične že to soboto, ko bo regijski kvalifikacijski turnir mladincev in mladink. Po dva igralca oziroma igralke s tega tekmovalja bosta lahko nastopila na republiškem selekcijskem turnirju, poleg nekaterih, ki so določeni neposredno brez kvalifikacij. Med te spadajo tudi jesiška mladinka Robert Ferber in Zmago Pem ter mladinke Barbara Markez, Mojca Smolej, Urša Samar in Vanja Klemenc.

Teden dni kasneje bo enak kvalifikacijski turnir za člane in članice regije, obenem bo tudi prvo gostovanje članske ekipe Jesenic v Landskronu na Koroškem. Pionirji in pionirke imajo svoj prvi nastop 24. septembra, ko bo na Jesenicah pregledni pionirski turnir. Teden dni kasneje bodo na Jesenicah nastopili mladinci in mladinke na prvem regijskem selekcijskem turnirju, ki bo dobra priprava na republiški kvalifikacijski turnir. Ta bo teden dni kasneje v Murski Soboti

za mladince in v Ljubljani za mladinke. Potem se že začnejo tekmovalja v vseh ligah.

Jesiška ekipa članov bo kot doslej nastopala v I.B ligi SRS, ekipa članic pa v I.A ligi SRS. Članska ekipa bo močna in jo bodo sestavljali Željko Smičtan, Goran Džukić, Armando Podbregar, Robert Babič, Robert Ferber, Zmago Pem in Slavko Legat, za cilj pa so si zadali osvojitve prvega mesta in prehod v I.A ligo. Ekipa članic bodo sestavljale Barbara Markez, Mojca Smolej, Urša Samar, Tina Zupancič in Vanja Klemenc. Ekipa mladincev je letos oslabiljena, saj bo poleg Ferberja in Pema nastopal v ekipi en pionir: to bo ali Tomi Vadijunc ali Tomaž Buh. Ekipa mladink, ki bo v isti postavi kot ekipa članic, bo tudi močna in si je postavila za cilj osvojitve najmanj tretje mesto v SRS, kar bi jih vodilo na državno prvenstvo. Obe pionirski ekipi bosta določeni šele po rezultatih preglednega turnirja. Pionirske in rekreacijske ekipe bodo tudi letos igrali v ligi Gorenjske, vendar razpored še ni določen, začetek tekmovalja pa bo predvidoma v oktobru.

/S/

Katera poteza bo prava (foto: I. Dolenc)

Hokejski pregled in zanimivosti

V tednu, ki je za nami, je bilo na jese-niškem ledu že večkrat zelo vroče. Ozi-vljajo pa že tudi druga drsališča tako v Jugoslaviji kot v tujini. Državno prvenstvo se bliža zelo hitro, zato so v ospredju dogajanja prijateljske tekme, na katerih se moštva uigravajo in pripravljajo na prve tekme. Prvi so v tem tednu nastopili mladinci Jesenic; prvo moštvo je igralo tri tekme, nastopilo pa je že tudi drugo moštvo Jesenic, ki ga sestavljajo nekdanji igralci Kranjske Gore. Poglejmo rezultate:

mladinci

Jesenice:New England
10:4 (2:2, 7:0, 1:1)

Mladi hokejisti iz Amerike so bili gost-jed Kompas-Olimpije, ki pa zaradi težav z ledom ni mogla nastopiti, zato so tekmo ponudili jeseniškimi mladincem. Tekma je bila v torek, 30. avgusta. Presenetljivo so zmagovali Jeseničani. Z izredno dobro igro predvsem v drugi tretjini so si uspeli zagotoviti visoko zmago. Gole za mladince Jesenic so dosegli: Kunčič 4, Omerzel 2, Poženel, Mlakar, Sodja in Pretnar po 1.

člani

Jesenice:Medveščak
Gortan
3:5 (2:3, 0:1, 1:0)

Otvoritvena tekma sezone je pokazala, da so predvidevanja točna. Medveščak Gortan je z nakupom štirinajstih igralcev postal glavni favorit letošnjega prvenstva. Moštvo Jesenic, ki je zelo pomlaje-vo, je tekmo pričelo presenetljivo dobro. Povedli so z 2:0, proti koncu tretjine so žal nekoliko popustili in naredili več napak, tako da so gostje izenačili in povedli. Kljub temu pa moštvo ni igralo podreje-ne vloge. V igri Jesenic je še precej rezerve, potrebno je le malo potrpežljivosti, da moštvo, predvsem novinci v ekipi dobijo potrebne izkušnje, predvsem pa samozave-st.

Omeniti velja, da so igralci iz Zagreba igrali grobo in umazano, tako da so sod-niki imeli veliko dela.

Gole za Jesenice so dosegli Pristov, Ras-pet in Razingar.

Jesenice:Kompas
Olimpija
2:6 (0:2, 1:0, 1:4)

Zanimivost te tekme je bila, da sta se gledalci predstavila dva igralca, ki sta kandidata, da v letošnji sezoni okrepita Jesenice. To sta Janez Drčar, sin sloven-skih staršev iz Kanade, in ameriški hoke-jist Brian Williams, ki je na tekmo pripoto-val po devetih urah vožnje med prto tretjino tekme in takoj tudi stopil na led. Fanta sta na preizkušnji, ali bosta ostala na Jesenicah, se bo strokovno vodstvo odločilo po nekaj tekmah.

Moštvo Kompass Olimpije je v novi se-zoni zares kvalitetno. Pomlajene Jeseni-

ce so bile Olimpiji enakovredne do konca druge tretjine, nato pa so igralci popustili in Olimpija je visoko zmagala.

Gole za Jesenice sta dosegla Tišler in Kopitar.

Union Gradec : Jesenice
II
7:4 (2:1, 4:0, 1:3)

Druga ekipa Jesenic je gostovala v Gradcu pri tamkajšnjih drugoligaših. Zmagali so domačini z rezultatom 7:4. Gole za Jesenice II so dosegli Omerzel, Smolej, Sodja in Marko Šturm.

Jesenice : Dinamo
(Waisswasser)
3:6 (1:5, 2:0, 0:1)

Serijske težave tekem, ki imajo namen kaliti in čim boljše uigrati jeseniško moštvo, se je nadaljevala s tekmo z večkrat-nimi prvaki NDR Dinamom.

Začetek tekme je pripadal gostom, ki so hitro povedli s 5:1, v nadaljevanju pa so se Jeseničani povsem enakovredno kosali z zares dobrimi gosti.

Kljub porazu je razveseljivo, da so se igralci Jesenic borili do zadnjih sekund tekme in da so v drugi tretjini, pa tudi v tretji, igrali zelo solidno. Takšno igro so nagradili tudi gledalci, ki so jeseniške hokejiste kljub porazu na koncu tekme pospremili v slačilnico z aplavzom.

Gole sodegeli Williams, Šuvak in Kle-menc.

Za jeseniške hokejiste ne bo počitka niti v tem tednu. Že v sredo nadaljujejo s tekmami. Doma so igrali s Villansom iz Beljaka. Jutri, v petek, igrajo povratno tekmo v Beljaku. V ponedeljek, 12. septembra, gostujejo v Zagrebu, 15. septem-bra v Ljubljani. Na domačem ledu bo v soboto nastopila druga ekipa Jesenic v povratni tekmi z Unionom iz Gradca. Tekma bo ob 17.30.

Državno prvenstvo naj bi se pričelo že 21. septembra. Zaradi odpovedi Cinkarne iz Celja ter govorice, da Bosna in Partizan nimata dovolj igralcev za začetek prvenstva, vam žal še ne moremo predstaviti sistema tekmovanja, niti razporeda tek-em po 15. septembru.

V petek, 2. septembra, so Jesenice obiskali gojenci vojaške gimnazije Franc Rozman-Stane iz Ljubljane. S svojimi profesorji so si ogledali športno dvorano Podmežakla in prisluhnili kratkemu oris-u zgodovine jeseniškega hokeja.

S prvimi preizkušnjami so začeli tudi pionirji. V tekmi za trening so mlajši pio-nirji igrali z Bledom in zmagali s 4:3. Po-membnejše kot rezultat je dejstvo, da v zadnjih letih Jeseničani in Blejci zelo do-bro sodelujejo. Rezultat tega je, da v mlajših ekipah Jesenic uspešno igra ne-kaj igralcev iz blejske hokejske šole, ki jo uspešno vodi Franci Zbontar.

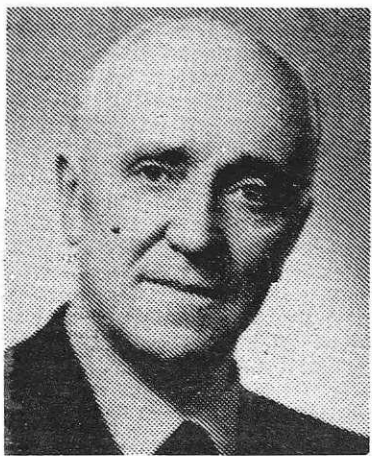
Iz uprave kluba so sporočili, da letnih vstopnic za stojišča ni več. Na voljo je še nekaj sede-žev.

Ker je pri ljubiteljih hokeja zanimanje za letne karte veliko, opozarjajo, da je za sedeže po-trebno pohiteti.

Najstarejši pohodnik naše železarne in železarskih pohodov

Ivan Česnik je najstarejši pohodnik je-seniške železarne in železarskih pohodov nasploh. Rojen je bil 25. novembra 1905 na Primorskem, v občini Ajdovščina. Na slovesnosti ob zaključku 50. jubilejnega pohoda slovenskih železarjev je dobil priznanje kot najstarejši in najzvestejši pohodnik. Sedel je v senci košatih smrek ob Ivarčkem jezeru v družbi, ki se je z njim vred veselila lepega priznanja.

Nekoliko je bil začuden nad pozornostjo, ki so mu jo izkazovali, smehljaje je sprejemal čestitke od vseh strani. Takoj

je bil pripravljen na razgovor, čeprav me je nekam osuplo pogledal.

»V planinsko društvo Javornik-Koroška Bela sem stopil takoj po vojni. Nekaj časa sem delal v termoelektrarni, potem pa 26 let v jeseniški železarni. Sedaj sem že 27 let upokojen.

Že v mladosti sem bil prijatelj različnih športov, toda nobeden mi ni mogel nadomestiti gora. Gore mi pomenijo največjo

sprostitev in rekreacijo. Glede na moje zdravje in druge stvari, na katere se moram kot upokojenec pri 83 letih ozirati, zadosti hodim v gore. Desetkrat sem bil na zimskem pohodu na Stolu, desetkrat na Poreznu, na Triglavu sem bil že čez šestdesetkrat, od tega dvajsetkrat z železarji. Prav v začetku, ko sem bil zapo-slen še v termoelektrarni, smo delali po tri tedne skupaj neprekinjeno in ni bilo časa za gore. Najprej sem oblezel hribe v okolici Celja, potem na Koroškem, kas-neje pa so me vsega pritegnili Julijci. Ves svoj prosti čas, skratka vse svoje življe-nje, sem posvetil goram. Žal sva pri tem z ženo »navskriž«, ker ona ni navdušena nad hribe. Sin pa dela pri Gorski reševalni službi.

Svojih let Ivan Česnik sploh ne kaže. Mirno bi se lahko izdal za 20 let mlajšega. Tudi govori nenavadno lepo in po-vezano, misli so mu jasne, duh je še svež. »Da sem tak, kot sem, se moram za-hvaliti goram. Križi in težave me sicer opominjajo, da pride kmalu končni obračun. Meni pa se še prav nič ne da razmis-ljati o kakšni planinski inventuri, ker me gore še vedno privlačijo.

Rad hodim po hribih in sodim, da so naše kočje dobro oskrbovane, prav nikjer ni slabo. Kritizirajo navadno le ljudje, ki so vajeni udobja. Gora pa ne mara razva-jenih in pomehkuženih ljudi. Seveda pa je od oskrbnika v posamezni planinski postojanki in njegovega vedenja precej odvisno, kakšne vtise odnese planinec s seboj.

Kaj menite o množičnih pohodih v go-re?

»To je v redu. S takole organiziranimi planinskimi pohodi si širi privlačnost in ker se ljudje počutijo varne in ker so tudi poceni, se navadno vračajo ali prevedejo s seboj še druge prijatelje.

Ali ste bili v gorah že kdaj v hudi ne-varnosti ali v situaciji, v kateri si človek reče: Samo, da se srečno konča, potem pa nikoli več...

Košarka

Članice

Jesenice : Was Wieden
(Dunaj)
79 : 47 (21:19)

Jesenice: Zorman, Halilagić 2, Zrnič 9, Trojar, Sefić 10, Rozman 21, Stražisar 15, Krznarić 10, Ulčar 2, Hadimuratić 8, Ališić 2.

Kombinirana ekipa Jesenic, v kateri so igrali le štiri članice, se je Dunajčankam oddolžila za poraz z začetka pripravljale-nega obdobja. Kljub visoki zmagi pa Je-seničanke s prikazano igro ne morejo biti zadovoljne. V avgustu so res več delale na fizični pripravi kot taktiki in uigrava-nju, vendar bi napake, ki se ponavljajo iz leta v leto, iz tekme v tekmo, morale zmanjšati, v kolikor želijo uvrstitev v zgornjo polovico prvenstvene lestvice. Do začetka prvenstva je še dovolj časa za uigravanje in odpravljanje napak, medna-rodni turnir na Dunaju konec septembra, kjer bosta poleg domače ekipe in Jesenic igrali še ekipi iz Italije in Nemčije pa naj bi pokazal uspešnost dela v pripravljale-nem obdobju in možnosti za uvrstitev v prvenstvu.

odbojka

Veteranke in veterani pokalni prvaki Gorenjske

O delovanju odbojkarjev Jesenic že nekaj časa nismo nič pisali. Seveda to še ne pomeni, da se v klubu nič ne dogaja. OK Jesenice ima skromna finančna sredstva in je zato skoraj vsa dejavnost usmerjena na tek-movanje mlade ženske ekipe v drugi slo-venški ligi zahod. Ekipo sestavljajo iz-ključno mladinke, ki si bodo v prihodno-sti pridobile izkušnje, saj jim je v letošnji sezoni uspelo obdržati se v drugi ligi.

Izredno uspešni sta bili ekipi veteran-ki in veteranov, ki več ali manj tekmujejo za svoj denar. Obe ekipi sta bili v medob-činski ligi na prvem mestu. Še posebno pa sta se ekipi izkazali v pokalnem tek-movanju, saj sta postali pokalna prvaka gorenjske regije. Uspeh je še toliko po-membnejši, če upoštevamo, da sta ekipi premagali zastopnike prve in druge slo-venke lige na področju Gorenjske.

Pa poglejmo, kako so tekmovala vete-ranke: s 3:0 so po vrsti premagale ekipe Bled II, Plamen Kropa, Železar Žirovnica in Triglav Kranj. V finalnem obračunu medregijskih prvakov so izgubile z ekipo Kropa z rezultatom 3:1. Poudariti velja, da ekipa Kropa tekmuje v drugi zvezni ligi in pomeni osvojeni set v dosti izena-čeni igri izreden uspeh.

Veteranke so nastopale v postavi: Kej-žar, Kelbl, Klinar, Močnik, Mahnič, Ko-stić, Weiss, Divjak, Kuntić.

Enak uspeh kot veteranke so dosegli veterani. Na poti do finala so premagali ekipe: Termika Škofja Loka s 3:0, Plamen Kropa s 3:1, Triglav Kranj 3:0 in Bled II 3:0. V končnem obračunu medregijskih prvakov so igrali z ekipo Salonita iz Ka-nala, ki je druga najboljša ekipa Sloveni-je in uspešno tekmuje v drugi zvezni ligi. Jeseničani so sicer izgubili s 3:0, vendar

Kadetinje

Jesenice : Kladiivar
53 : 68 (25:35)

Jesenice: Zorman 2, Halilagić 19, Tro-jar 2, Hadimuratić 19, Bešić 11, Karlin, Sarhatlić

Kadetinje Jesenic, ki so najmlajše v li-gi, so v prvi tekmi jesenskega dela prven-

stva izgubile z izredno borbenimi gostja-mi iz Žirov. Usoden je bil začetek tekme, saj se domače kadetinje niso najbolje znašle proti agresivni igri gostij, ki so v osmi minuti povedle z 18:3. V nadaljeva-nju so Jeseničanke zmanjšale razliko le na štiri točke, za spremembo rezultata pa niso bile dovolj odločne. Poleg tega sta v zadnjem delu Trojarjeva in Zormanova dobili peto osebno napako, kar so Žirov-ke izkoristile za visoko zmago.

Železar premagal Verigo

V 11. kolu gorenjske košarkarske lige je ekipa Železarja v petek, 2. septembra, premagala leško ekipo Verige z rezulta-tom 67:63. Igralci Železarja so v prvi je-senski tekmi le težko premagali odlično Verigo. Po prvem polčasu je bil rezultat še neodločen (31:31), v drugem pa je Že-lezar predvsem po zaslugi odličnega Šer-ka (22 košev) uspel zmagati. Za Železarja so igrali še Pirih (12), Vezzosi (11), Subo-tić (8), Glogovšek (4), Domevšek (4), Sta-nojevič (2), Šmid (1), Bizalj (1) in Kono-belj.

Po nepopolnem 11. kolu je vrstni red: 1. Železar 16 točk (9 odigranih tekem), 2. Elan 12 (6), 3. Radovljica 10 (9), 4. Naklo 8 (8), 5. Plamen 8 (9), 6. Veriga 4 (9) in 7. Asparagus 0 (8).

V 12. kolu v torek, 6. septembra je bil Železar prost, ostali pari pa so bili Veri-ga: Radovljica, Elan:Naklo, Aspara-gus:Plamen. V 13. kolu, v petek, 9. sep-

tembra, pa igrajo pari Radovljica:Že-lezar, Plamen:Elan in Naklo:Veriga. Že-lezarji gostujejo v Radovljici, tekma pa bo ob 18. uri na igrišču TVD Partizan v Ra-dovljici.

TK

Razgibajmo življenje

V nedeljo, 11. septembra, se uradno prične akcija Razgibajmo življenje. ZTKO Slovenije je v svojem konceptu ak-cije, ki naj bi približala rekreacijo čim širšemu krogu ljudi, predvidela, da se ak-cija prične simbolično na isti dan po vsej Sloveniji n to ne s posebej organiziranimi prireditvami, temveč s prireditvami, ki so že v koledarju množičnih prireditev.

Zato vas vabimo, da se v nedeljo, 11. septembra, udeležite pohoda na tromejo. Za ljubitelje tekma pa pripravljamo ude-ležbo na množičnem humanitarnem teku Sport Aid 88. Start teka bo v nedeljo, ob 17. uri, v Kranju, istočasno pa bodo tekli milijoni ljudi po vsem svetu.

Tudi če niste privrženci množičnih pri-reditev, si ob tem vikendu vseeno vzemi-te čas in po lastnih željah in možnostih razgibajte življenje. Geslo Sonce, voda, zrak, svoboda naj postane del našega vsakdanjika.

ZTKO Jesenice

Obvestilo

Alpinistični odsek pri PD Jesenice obvešča vse, ki bi se radi vključili v dejavnosti od-seka, da organizira alpinisti-čno šolo. Teoretični del bo po-tekal v sobi PD Jesenice, praktični pa v plezalnem vrt-cu.

Pričetek šole bo v četrtek, 22. septembra, ob 19. uri v pro-storih PD Jesenice, C. železar-jev 1.

Vabljeni!

Teniški turnir

Teniški klub Jesenice vabi vse ljubitelje tenisa na teniški tur-nir za prvaka občine Jesenice, ki bo v petek, 9. septembra, ob 16. uri in v soboto, 10. septem-bra, ob 8. uri na igriščih Podme-žakla.Vabljeni!

TK Jesenice

Tombola

TVD Partizan Blejska Do-brava prireja veliko smučar-sko tombolo, ki bo v nedeljo, 25. septembra, ob 14. uri na Je-senicah, v športnem parku Podmežakla. Izžrebanih bo 10 tombolskih dobitkov, med nji-mi dva osebna avtomobila in več sto drugih dobitkov.

Predprodaja kart po nižjih cenah bo v poslovalnicah To-baka na Jesenicah.

Vabi smučarski klub Blejska Dobrava

Tretji Jeklarski maraton

Vse ljubitelje teka v naravi vabimo na tretji Jeklarski maraton, ki ga organizira koordinacijski svet ZSMS Železarne Jesenice.

Tekmovanje bo v soboto, 24. septembra, ob 15. uri. Start bo nas-proti Jeklarne 2. Dolžina proge je 21 km, višinske razlike je 110 me-trov. Tek je primeren za vse starosti. Proga je zelo razgibana in privla-čna.

Zbor vseh sodelujočih je pred športno halo na Jesenicah. Tam bo-do zbirali prijave od 12. do 14. ure. Po 14. uri bo organiziran avtobusni prevoz do Jeklarne 2, kjer bo start maratona. Cilj je pred športno halo Podmežakla. Po končanem maratonu bo razglasitev rezultatov in družabno srečanje s plesom.

Najboljši in najboljša tekmovalca dobita še posebno nagrado po-krovitelja Železarne Jesenice. Tudi najstarejši in najmlajši tekmoval-cel dobita posebno nagrado.

Kategorije:

1. tekmovalke do 18 let
2. tekmovalke od 18 do 30 let
3. tekmovalke nad 30 let
4. kategorizirane tekmovalke
5. tekmovalci do 18 let
6. tekmovalci od 18 do 30 let
7. tekmovalci od 31 do 40 let
8. tekmovalci od 41 do 50 let
9. tekmovalci nad 50 let
10. kategorizirani tekmovalci.

Startnina je 3.000 dinarjev.

Za prvo pomoč in pijačo je poskrbljeno. Prireditvev bo ob vsakem vremenu!

Dodatne informacije dobite po ☎ 81-441, interna 32-68).

20. srečanje planincev Slovenije

Vabimo jeseniške planince na 20. srečanje planincev Slovenije, ki bo 11. septembra na Jančah.

Odhod z Jesenic bo z vlakom ob 5.02 do Jevnice (v Ljubljani se bo-mo presedli), nato je dve uri zmerne hoje do Janč.

Slavnostni program se prične ob 11. uri.

Povratek na Jesenice bo z vlakom ob 17.42 iz Jevnice, prihod v Ljubljano ob 18.05 in odhod iz Ljubljane na Jesenice ob 19.35.

PD Jesenice

Obi

Jek
Jek
Liv
VB
HV
HV
PV
VD
Žič
Jek
Ele
Zet
Žič
Žel

om
v p
Val
me

pov
dal
14.

ton
pre

v n

lo v

pre
zac

Obi

zalne v

cijskim

preklat

reklam

V dri

naj bi v

segl en

več, ko

načrt (1

so te u:

celo pre

no mese

101,84 %

so dosej

in dime

prodajni

li.

Pri izj

ga načr

kanje d

največ r

tudi zar

prav so

še vedn

količino

teh prot

gli orga

je bilo p

dur.

Kljub

bilo nič

opreme

ve škari

dar bo i

konca le

Pri ky

žba v J

kontiliv

ogrodja

vršinsko